

Vlaams
Parlement

vergadering **C101**
zittingsjaar 2020-2021

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën, Begroting en
Justitie

van 12 januari 2021

*(Wegens de coronamaatregelen werd deze vergadering via videoconferentie
georganiseerd.)*

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Adeline Blancquaert aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het uitblijven van de bestelde enkelbanden – 767 (2020-2021)	5
VRAAG OM UITLEG van Adeline Blancquaert aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de toename van het gebruik van elektronisch toezicht – 868 (2020-2021)	8
VRAAG OM UITLEG van Jo Brouns aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over lokale projecten in het kader van het lik-op-stukbeleid voor kleinere criminaliteitsvormen – 1004 (2020-2021)	10
VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de hervorming van de uitvoering van werkstraffen die de minister in het vooruitzicht heeft gesteld – 1040 (2020-2021)	15
VRAAG OM UITLEG van Adeline Blancquaert aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de jaarcijfers 2019 van de justitiehuizen – 1053 (2020-2021)	20
VRAAG OM UITLEG van Jo Brouns aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de laatste stand van zaken van de initiatieven ter versterking van het lokale veiligheidsbeleid – 1059 (2020-2021)	23
VRAAG OM UITLEG van Ludwig Vandenhove aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het optreden tegen onverantwoord bezit van huisdieren – 1083 (2020-2021)	29

VRAAG OM UITLEG van Ludwig Vandenhove aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de oprichting van een Vlaams Agentschap Justitie en Handhaving – 1179 (2020-2021)

VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de voorbereiding en opstart van het nieuwe Agentschap Justitie en Handhaving – 1180 (2020-2021)

VRAAG OM UITLEG van Maaïke De Vreese aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de oprichting van het nieuwe Vlaamse Agentschap Justitie en Handhaving – 1223 (2020-2021)

VRAAG OM UITLEG van Adeline Blancquaert aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de oprichting van het Vlaamse Agentschap Justitie en Handhaving – 1233 (2020-2021)

VRAAG OM UITLEG van Celia Groothedde aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het nieuwe Vlaamse Agentschap Justitie en Handhaving – 1252 (2020-2021)

33

VRAAG OM UITLEG van Adeline Blancquaert aan Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het uitblijven van de bestelde enkelbanden – 767 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Steven Vandeput

De voorzitter: Mevrouw Blancquaert heeft het woord.

Adeline Blancquaert (Vlaams Belang): Minister, collega's, we hebben het er bij de begrotingsbesprekingen afgelopen december al kort over gehad, maar de problematiek blijft toch dermate groot dat we het opportuun vonden om het hele enkelbanddebacle – als ik het zo kan noemen – nogmaals in commissie te adresseren.

Zoals jullie weten, lopen er momenteel ongeveer vierduizend veroordeelden rond met verouderde enkelbanden die heel wat mankementen vertonen op technisch vlak of soms zelfs voor computerproblemen zorgen. De eerste bestelling van nieuwe exemplaren werd door de Vlaamse Regering al in 2014 geplaatst. Dat de voorbije en de huidige Vlaamse Regering een dergelijke belangrijke bestelling zo lang hebben laten aanslepen, roept toch vragen op.

Minister, u gaf in de laatste commissievergadering van 2020 ook aan dat de vorige bestelling geannuleerd werd en dat u een nieuwe opdracht geplaatst hebt. Uiteraard begrijp ik dat u over lopende overheidsopdrachten niet al te veel informatie kunt vrijgeven, maar ik ga toch blijven proberen. Vandaar ook mijn volgende vragen.

Hebt u al zicht op enige termijn waarin de nieuwe bestelling geleverd zal worden? En hebt u al zicht op waar het precies fout is gelopen bij de vorige bestelling?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Collega's, fijn om jullie in het nieuwe jaar weer te zien in onze mooie commissie, onder de goede leiding van onze voorzitter.

Collega Blancquaert, voor alle duidelijkheid: ik heb deze legislatuur natuurlijk mijn verantwoordelijkheid genomen om dit dossier zeer grondig juridisch te laten analyseren alvorens tot een beslissing te komen. Want een project dat al zo lang aansleept, kun je niet zomaar stopzetten, dat doe je niet zomaar. Er zijn heel wat risico's aan verbonden als je dat ineens doet, zoals rechtszaken tegen de Vlaamse Regering. Zodra ik hier ben toegekomen, heb ik een goede risicoanalyse laten maken vooraleer ik een dergelijke beslissing nam. En ik moet dan ook nog eens in het samenwerkingsakkoord van bij de vorige staatshervorming de andere deelstaten meenemen, zodat zij ook op dezelfde lijn zitten.

Ik heb inderdaad laten analyseren waar de problemen zaten met de vorige procedure. U weet dat de Inspectie van Financiën ook zeer negatief was over het lopende dossier, dat al heel lang duurt. Je kunt dan twee dingen doen, natuurlijk: dat blijven voortzetten en die verouderde enkelbanden en verouderde systemen gaan bestellen, of voor een volledig nieuwe procedure gaan, temeer omdat er een heel slecht negatief advies was van de Inspectie van Financiën. Vandaar dus die nieuwe procedure.

Tegen het einde van de maand zal ik ook een projectleider aanstellen. Want dat was ook het probleem met de vorige: er zat niemand op. Als je een zo grote bestelling doet, als je een zo complexe overheidsopdracht gaat uitbesteden, moet je daar ook iemand voor hebben die op het dossier zit, die heel de procedure goed kent, die ook de concurrentiedialoog kan opstarten. Daarom gaan we tegen het

einde van de maand een projectleider aanduiden, die gevat wordt door dit dossier. Daarna kan ik, samen met de Franse en de Duitstalige Gemeenschap, de nieuwe procedure van de concurrentiedialoog lanceren, waarbij er eerst een marktbevraging zal plaatsvinden naar welke mogelijkheden de markt ons kan aanbieden in het kader van hoogtechnologisch materiaal. Die marktbevraging, onderverdeeld in verschillende stukken, en de navolgende testen zullen uiteindelijk resulteren in een finale overheidsopdracht.

Ik reken op een termijn van ongeveer twee jaar om een dergelijke grote overheidsopdracht via marktbevraging en in samenwerking met de twee andere gemeenschappen af te ronden. Dergelijke overheidsopdrachten nemen meestal zoveel tijd in beslag. De vorige was – u hebt ernaar verwezen – in 2014. Zo lang zal het niet duren. Ik mik op twee jaar. Bovendien mogen we hier niet over één nacht ijs gaan, want de technieken moeten worden getest en moeten kloppen. We kunnen ons niet veroorloven dat een marktspeler bijvoorbeeld belooft dat zijn batterijduur 48 uur meegaat, terwijl dat in werkelijkheid na testing maar 36 uur blijkt te zijn. Daarom vind ik het heel belangrijk dat al die zaken heel goed worden getest en dat er één iemand wordt aangewezen die dit dossier zal vatten en behandelen. Dat zijn zaken die we voor een gunningsbeslissing moeten uitklaren, zodat we nadien niet voor verrassingen komen te staan en de veiligheid van onze maatschappij niet in gevaar brengen.

U weet dat ik, om de periode naar het nieuwe hoogtechnologische materiaal te overbruggen, het huidige contract heb verlengd om ons in de tussentijd te verzekeren van voldoende en goed materiaal. Omdat ons materiaal en onze software inderdaad verouderd waren, ben ik met de huidige leverancier overeengekomen om al ons materiaal, de software en het IT-systeem volledig te laten upgraden. We zullen dus met hun nieuwer materiaal werken, waardoor ook de vele technische mankementen zullen wegvallen. Deze upgrade moet klaar zijn tegen eind maart. Het materiaal zelf zal natuurlijk geleidelijk aan worden vernieuwd, aangezien er altijd wel materiaal in omloop zal zijn. Daardoor zullen we de volgende twee jaar verzekerd zijn van beter en voldoende materiaal.

De voorzitter: Mevrouw Blancquaert heeft het woord.

Adeline Blancquaert (Vlaams Belang): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik begrijp uiteraard en apprecieer ook, net als mijn fractie, dat u uw verantwoordelijkheid hebt genomen als minister van Justitie. Maar ik stel me toch enkele vragen bij het feit dat die projectleider nog zal moeten worden aangesteld, aangezien we momenteel toch al 12 januari 2021 zijn en de legislatuur al enige tijd bezig is.

Kunt u een iets uitgebreidere toelichting geven over het functieprofiel van een dergelijke projectleider? En wat is de huidige stand van zaken? Want als ik het goed begrijp, spreken we al snel over maart voor een upgrade van de enkelbanden. Wat is de huidige stand van zaken? En hoe verloopt de monitoring op dit moment exact? Zijn er nog grote problemen?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Collega's, tijdens de kerstvakantie heb ik het Vlaams Centrum Elektronisch Toezicht (VCET) bezocht, in de eerste plaats om de appreciatie namens de hele gemeenschap uit te drukken. Die mensen stonden de afgelopen maanden – en eigenlijk ook nu nog – onder hoge druk. Want zoals u weet, collega's, is er tijdens de coronacrisis heel vaak een beroep gedaan op enkelbanden. Die mensen hebben dubbel gedraaid. Af en toe waren er inderdaad moeilijkheden, maar ze hebben wel altijd 24 uur op 24, 7 dagen op 7 onze samenleving goed beschermd. Ze hebben ook overuren gedaan. Daarom ook heb ik beslist om daar extra volk aan te werven. Tegen eind april zullen in totaal

16 mensen worden aangeworven. In februari beginnen er al heel wat mensen. Men is heel tevreden dat we dat doen.

Ondertussen hebben we gezegd dat er geen tekort mag zijn aan enkelbanden. U weet dat dat in Wallonië wel even het geval was. Wij hebben, met het kabinet, adequaat gehandeld. We hebben alle enkelbanden die in omloop waren, opgehaald, schoongemaakt en opnieuw ter beschikking gesteld, zodat we in Vlaanderen niet zonder enkelbanden zouden vallen. Want de beslissing wordt natuurlijk op het federale niveau genomen en wij moeten dat dan maar zien te bolwerken. Ik wilde een situatie zoals in Wallonië vermijden. Het kabinet heeft heel kort op de bal gespeeld. Op dit moment loopt alles goed, laten we dat zo houden.

Laten we ook zorgen dat het materiaal dat we bijbesteld hebben, en ook die upgrade, voldoende is. Ik denk dat de lijnen tussen het VCET en het kabinet kort zijn. Wij krijgen dagelijks ook een update van hoeveel enkelbanden erbij komen, hoeveel enkelbanden uitgaan. We volgen dat dus op. Maar dat het fijne situaties zijn, dat is niet het geval. U kent mijn standpunt daarover ook heel duidelijk. Ik vind dat enkelbanden echt een uitzondering moeten zijn, dat die echt niet dienen om gevangenen te ontvolken. Maar ik vind ook dat we geen risico's moeten nemen om zonder enkelbanden komen te zitten. Vandaar ook de bestelling. U weet dat wij eind november heel die procedure, die al zo lang duurt, hebben stopgezet. Binnen dit en een week zal die projectleider op het dossier zitten en de concurrentiedialoog starten enzovoort. Ik zal alles op alles zetten, ik ga hier niet weg zonder dat die nieuwe enkelbanden zijn toegekomen in Vlaanderen. Ik heb mij een tijdspanne van twee jaar vooropgesteld om dit tot een goed einde te brengen en echt te gaan voor hoogtechnologisch materiaal, het beste. Daarom is die testing enzovoort voor de gunningsbeslissing natuurlijk ook van belang. Ook de keuze natuurlijk: wij moeten een projectleider hebben die de procedure goed kent, die de testing goed volgt, de concurrentiedialoog enzovoort. Het was dus ook wel even zoeken naar het profiel.

De voorzitter: Mevrouw Blancquaert heeft het woord.

Adeline Blancquaert (Vlaams Belang): Hartelijk dank voor uw antwoord en voor de extra inspanningen die u levert, minister.

Voorzitter, met uw permissie had ik nog één vraag, ik weet dat het normaal niet ... Ik snap het, voorzitter. Het is een zeer korte vraag die ik daarnet vergeten ben te stellen.

Minister, wanneer werd de Inspectie van Financiën precies om advies verzocht betreffende de overheidsopdrachten? Het is een korte vraag met een kort antwoord. Mijn excuses, voorzitter.

Minister Zuhal Demir: Mevrouw Blancquaert, ik zal dat moeten opzoeken. Ik ken de exacte datum niet vanbuiten. Als ik nu zeg dat het die maand was, zult u ook niet tevreden zijn. Ik zal dat dus moeten uitzoeken en aan u overmaken. Geen probleem.

Adeline Blancquaert (Vlaams Belang): Zeker, alle begrip. Dank u wel, minister.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Adeline Blancquaert aan Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de toename van het gebruik van elektronisch toezicht – 868 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Steven Vandeput

De voorzitter: Mevrouw Blancquaert heeft het woord.

Adeline Blancquaert (Vlaams Belang): Het is algemeen geweten dat tijdens de coronacrisis het aantal onder elektronisch toezicht gestelden is toegenomen. Zo zijn er tijdens de coronacrisis 25 procent meer enkelbanden uitgedeeld, dit als gevolg van de beslissing van het federale niveau tijdens de coronacrisis om meer in te zetten op enkelbanden om coronabesmettingen in de gevangenen te beperken. Vlaanderen moest maar volgen – u haalde het daarnet ook aan, minister. Elektronisch toezicht wordt dus meer en meer ingezet als noodoplossing, zonder dat het bewezen is dat het effectief helpt tegen de overbevolking in de gevangenis.

Minister, u gaf in De Zondag aan dat u vreest dat er een gevoel van straffeloosheid zou ontstaan. U zei over de enkelbanden het volgende: "Enkelbanden dienen niet om gevangenen leeg te maken. Ze zijn een gunst die zich moet beperken tot uitzonderlijke gevallen." Minister, het valt misschien niet al te vaak voor, maar ik kan niet anders dan u hier volmondig in bij te treden.

Deze bestraffingsmogelijkheid dreigt nu echter, zoals u ook stelde, uitgehold te worden door oneigenlijk gebruik met het oog op inderdaad 'leegmaken van gevangenen'. Er moet dus dringend actie ondernomen worden om ervoor te zorgen dat elektronisch toezicht zeker niet oneigenlijk, als noodoplossing, wordt gebruikt om het hoofd te bieden aan een volkomen falend gevangeniswezen met reeds jarenlang overvolle gevangenen.

U gaf in uw antwoord op mijn schriftelijke vraag van 2 juni 2020 al aan dat de stijging van het aantal mandaten elektronisch toezicht en de afhankelijkheid inzake de instroom via de gerechtelijke en administratieve opdrachtgevers, een belangrijk aandachtspunt is waar op een structurele wijze overleg en afstemming rond nodig is. U lichtte toe dat u dit al aangekaart had bij uw federale collega-minister van Justitie. Maar blijkbaar zonder effect, aangezien er nu, enkele maanden later, nog altijd geen verbetering merkbaar is. Meer zelfs, de toestand wordt stilaan dramatisch, zeker nu de overheidsopdracht voor de aankoop van elektronische enkelbanden om nog steeds onbekende redenen werd stopgezet en er op korte termijn niet in nieuw enkelbandenmateriaal zal kunnen worden voorzien om de toename van enkelbandgestraften verder op te vangen. Maar daar hebben we het daarnet uitgebreid over gehad, dus daar zal ik niet verder op ingaan.

Minister, kunt u de stand van zaken met betrekking tot het overleg met uw federale collega-minister van Justitie toelichten?

Welke initiatieven neemt u, mogelijk in overleg met uw federale ambtsgeenoot, om het gebruik van enkelbanden te beperken tot uitzonderlijke gevallen?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: U ziet het, wij blijven niet stilzitten, ook niet in verband met uw eerste vraag, met de procedure van de aanbesteding van de enkelbanden. U moet ook weten dat, toen ik aangesteld ben als minister, dat dossier ook wel bij de administratie zat. De leidend ambtenaar was bezig met die procedure tot aanbesteding van enkelbanden. Op een bepaald ogenblik vraag je het als kabinet ook op en ga je het zelf in handen nemen, en dan juridisch advies vragen, en nog eens juridisch advies vragen, de Inspectie van Financiën enzovoort, en dan tot de

beslissing komen dat we dit echt niet gaan voortzetten. Ik heb het contract met de huidige leverancier verlengd, zoals ik daarstraks gezegd heb. Ik heb tot nu toe al drie keer materiaal bijbesteld en indien het nodig is zal ik nog materiaal bijbestellen. Ik denk dat we daar geen risico's moeten nemen. Ik zal mijzelf dus altijd verzekeren van voldoende materiaal in stock. Alleen – en dat is natuurlijk van belang – moet ook het personeel in het Vlaams Centrum Elektronisch Toezicht (VCET) dat ook allemaal kunnen blijven bolwerken. Je hebt x aantal personeelsleden, en je moet ineens veel meer gestraften met een enkelband gaan opvolgen: die aanwervingen gaan ook niet in een-twee-drie. Als men federaal beslist om meer op enkelbanden in te zetten, om de gevangenen te ontvolken, dan duurt dat even. Vanaf februari komt daar dus geleidelijk aan extra personeel bij om zowel de stijging van de laatste jaren als de huidige stijging op te vangen. Ik heb daarstraks 16 personeelsleden gezegd, maar het zijn er 18, ik heb mij daarstraks even vergist. Tegen eind april moeten al die 18 mensen worden aangeworven. Die komen boven op die 62 mensen die er vandaag al werken. Dat is een aanzienlijke verhoging, natuurlijk ook om al die gestraften veel beter te kunnen monitoren, veel beter op te volgen en op die manier, als er iets verkeerd gaat, ook de nodige instanties in te kunnen schakelen.

Het klopt dat ik overleg heb gehad met de vorige federale minister. Dat was iets moeilijker omdat de meningen daar wat verdeeld waren over hoe je moet inzetten op enkelbanden. U moet weten dat ik daar helaas niets over te zeggen heb. Tot zover de autonomie. Maar met mijn huidige collega heb ik ook voor het kerstreces al samengezeten. Ik heb opnieuw de problematiek aangekaart en gezegd wat ons standpunt is. Enkelbanden dienen niet om gevangenen te ontvolken en wij willen al zeker geen enkelbanden voor tienerpooiers, verspreiders van kinderporno, drugsdealers, omdat die natuurlijk hun criminele activiteiten eenvoudigweg thuis voortzetten. Men moet goed kijken aan wie men een enkelband geeft en aan wie niet. Dat moet een gunst, een uitzondering zijn. Dat kan bijvoorbeeld naar het einde van je strafuitzetting zijn, als je aan het re-integreren bent. Maar dat mag sowieso geen algemene regel zijn, zeker niet in die gevallen waar je als tienerpooier of als drugsdealer gewoon je criminele activiteiten thuis voort kunt zetten onder elektronisch toezicht. Wij monitoren natuurlijk, maar wij zien niet wat er binnen die vier muren gebeurt. Wij krijgen de signalen: waar gaat de man naartoe, hoe beweegt hij zich, gaat hij buiten het huis, volgt hij de weg die hij moet volgen als hij naar zijn werk moet gaan, maar wij zien natuurlijk niet wat de man of vrouw in kwestie thuis doet – het zou misschien ook raar zijn vanuit de privacy. Vandaar dus in die gevallen geen elektronisch toezicht. Ik heb dat meegedeeld, ook aan de huidige minister. Hij ging er werk van maken, hij heeft mij dat beloofd, zeker in de gevallen zoals tienerpooiers, zedendelinquentie enzovoort. Wij gaan dat de komende maanden ook verder opvolgen.

Het is natuurlijk ook de magistratuur die de beslissingen neemt, uiteraard dikwijls het gevolg van federale beslissingen. Ik heb zelf het College van Hoven en Rechtbanken voor het kerstreces een brief gestuurd om de situatie in Vlaanderen aan te kaarten. Ik heb begin februari ook overleg met hen. Wij proberen dus langs alle kanten met iedereen te spreken en zo goed mogelijk samen te werken. In ieder geval heeft de federale minister alvast beloofd om in die gevallen, als het gaat over tienerpooiers enzovoort, te kijken wat hij kan doen om die enkelband niet te voorzien. Wij volgen dat verder op en de samenwerking gaat goed, moet ik zeggen.

De voorzitter: Mevrouw Blancquaert heeft het woord.

Adeline Blancquaert (Vlaams Belang): Dank u wel voor uw zeer uitgebreide antwoord, minister. Ik ben blij dat u zelf ook begint over de tienerpooiers en zedendelinquenten en drugsdealers. Tijdens de begrotingsbesprekingen op 17 december 2020 hebben we het er ook al over gehad. U hebt daar heel duidelijk

gesteld dat zij daar inderdaad niet voor in aanmerking mogen komen. Ik denk dat we op dat vlak zeer goed overeenkomen.

De enige vraag die ik mij daar dan bij stel, is: op welke manier volgt u het dan precies op? U zegt wel dat u samen zit met uw federale collega, maar op welke manier volgen zij dat dan op? Gezien de scheiding der machten denk ik dat het niet zo evident is om te zeggen dat u ervoor zult zorgen dat tienerpooiers en consumenten niet in aanmerking kunnen komen voor een enkelband. Op welke manier kunnen u en uw federale collega dan verzekeren dat dergelijke criminelen effectief niet in het circuit van elektronische monitoring terechtkomen?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Het blijft natuurlijk een federale beslissing. De federale minister had er oor naar, zeker in die gevallen. Ik denk dat hij daar het nodige voor zal doen en ons ook op de hoogte zal houden, bijvoorbeeld via een omzendbrief of zo. Wij zullen dat verder opvolgen, hoe dat verder wordt geregeld. De verantwoordelijkheid zit federaal. Maar wij hebben onze bekommernissen, en ook hoe wij het zien, op een goede manier aan de federale minister kunnen overmaken. Wij volgen dit dus verder op.

De voorzitter: Mevrouw Blancquaert heeft het woord.

Adeline Blancquaert (Vlaams Belang): Samen met u zullen wij het ook zeker verder opvolgen, minister.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Jo Brouns aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over lokale projecten in het kader van het lik-op-stukbeleid voor kleinere criminaliteitsvormen – 1004 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Steven Vandeput

De voorzitter: De heer Brouns heeft het woord.

Jo Brouns (CD&V): Minister, ik ben blij dat ik deze vraag hier kan hernemen, want ze is al behandeld in de commissie bij uw collega Somers. Het gaat over een zodanig belangrijk thema dat het de aandacht krijgt van twee ministers: het snelrecht, een goed lik-op-stukbeleid, omdat dat uiteindelijk een heel belangrijk element is in de duurzame voorkoming van crimineel gedrag.

De aanleiding waren de gebeurtenissen en incidenten in Puurs. In de plenaire vergadering heeft de minister-president toen ook naar u verwezen met de belangrijke uitspraak dat ook Vlaanderen alle steun zal bieden op het vlak van snelrecht. Hij verwees heel concreet naar de verschillende projecten in Limburg, Antwerpen en Mechelen.

Onlangs verscheen de communicatie over het Mechelse project SAMEN, dat kan rekenen op 150.000 euro aan steun, en dat men nadien in heel Vlaanderen wil uitrollen. Het doel van dat project is om, in nauwe samenwerking van politie, parket en hulpverlening, straatcriminelen – we hebben ze in Limburg ‘draaideurcriminelen’ genoemd – zo snel mogelijk te kunnen vatten en duurzaam op andere gedachten te brengen. Minister, u weet ongetwijfeld dat ook in uw eigen gemeente, Genk, en in onze politiezone CARMA, al heel wat ervaring opgebouwd is op het vlak van een effectief lik-op-stukbeleid. De politiezone CARMA startte in oktober 2017 met die

nieuwe afhandelingsmethode, het zogenaamde project M. Dat staat voor 'Multidisciplinair Maatwerk Met snelheid'.

Intussen zijn alle negen Limburgse politiezones aangesloten bij het project, onder de coördinatie van het parket Limburg.

Het doel was ook daar om de veel voorkomende criminaliteit snel en adequaat te kunnen afhandelen. Dat blijft de basis: het voorkomen van recidive. De tijd tussen de criminele feiten en de straf zo kort mogelijk houden, is cruciaal. Het gaat onder meer over diefstallen, vernielingen, belaging, slagen, bedreigingen enzovoort. Het is een hele lijst van inbreuken, maar ze is niet onbeperkt, ze is gelimiteerd. Niet onbelangrijk: sinds kort werd ook het familiale geweld toegevoegd.

De specifieke afhandelingswijze van de nieuwe Sectie M maakt het mogelijk dat een parketmagistraat sneller een beslissing kan nemen over een dossier. Verdachten die door de politie op heterdaad worden betrapt en gearresteerd, spreken binnen de 24 of 48 uur met een parketmagistraat, waarbij meteen kan worden voorgesteld om het dossier af te handelen via de procedure 'bemiddeling en maatregelen' bij de justitiehuizen. Het justitiehuis staat dan stand-by om de magistraat van advies te voorzien. Er is dus onmiddellijk een taxatie van de situatie voor de verschillende betrokken partijen: parket, politie en de hulpverleners.

Uit de cijfers die we daarrond konden inkijken voor januari 2020, blijkt dat de doorlooptijd aanzienlijk werd ingekort: van 160 dagen naar minder dan 40 dagen. Dat is razendsnel, wat uiteraard zeer goed is.

Bij de recente bespreking van de beleids- en begrotingstoelichting Justitie en Handhaving 2020-2021 hebt u terecht verwezen naar de belangrijke lopende projecten in onze provincie Limburg, Antwerpen en Mechelen. Ik was recent enigszins verrast dat er in de media enkel nog wordt gesproken over het project SAMEN, waarvoor die Vlaamse middelen werden uitgetrokken, om dat verder te versterken en als basis te zien voor een uitrol over Vlaanderen.

Minister, minister Somers stelde dat er 150.000 euro ter beschikking is gesteld voor het project SAMEN in Mechelen. Hebt u daarvoor ook middelen voorzien en zo ja, hoeveel? Zijn er ook kredieten voorzien voor andere projecten, zoals het project M in Limburg?

Wordt dat project M in Limburg, dat een mooie geschiedenis heeft, meegenomen bij de verdere uitrol over heel Vlaanderen van de aanpak van een lokaal lik-op-stukbeleid voor kleinere criminaliteitsvormen?

Minister Somers heeft al geantwoord op een aantal zaken rond de wetenschappelijke studie. Maar aangezien hij heel duidelijk aangaf dat dat onder uw bevoegdheid valt, lijkt het mij goed om de vragen nog eens te hernemen. In zijn antwoord wordt vooral gefocust op het project SAMEN, wat de wetenschappelijke evaluatie en toetsing betreft. Wordt de ervaring van het project M ook meegenomen?

Wat is het doel en de opzet van de studie? Wie wordt daarbij betrokken? Door wie wordt ze uitgevoerd? Zijn daarvoor kredieten voorzien?

Ik dank u.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Collega Brouns, ik dank u. U bent, vanuit uw ervaring als burgemeester, in de commissie al vaak tussengekomen rond het thema lik-op-stukbeleid. Alvorens in te gaan op de vragen, wil ik duiden dat rond het project

SAMEN zowel het Openbaar Ministerie als het justitiehuis eerst in overleg zijn gegaan met de Limburgse collega's en ze in die zin gezorgd hebben voor een maximale afstemming tussen de projecten.

Het verschil situeert zich erin dat in het project SAMEN de stad Mechelen met het Openbaar Ministerie ook een bestuurlijk luik uitwerkt en zich ook specifiek wil en kan richten op jongeren die overlast veroorzaken. Dat is het luik waarin collega Somers dan ook meer specifiek investeert. Wat de meerderjarigen en dus de werking van de justitiehuizen betreft, lopen beide projecten gelijk, zij het dat het project in Limburg nagenoeg volledig is uitgerold, en het project in Mechelen nog in een beginfase zit. Daarnaast is er in het project SAMEN ook een pregerechtigd luik toegevoegd, waarbij ook collega Beke voorziet in extra middelen voor de hulpverlening.

Als minister van Justitie engageer ik mij in de eerste plaats om in de nodige personele middelen te voorzien en er op die manier voor te zorgen dat er voldoende justitieassistenten, justitiehuizen en administratieve krachten zijn om dit project uit te voeren. U vernam hier in de commissie al dat er op korte termijn extra justitieassistenten zullen worden aangeworven in de verschillende justitiehuizen. Die zullen voor bepaalde regio's, onder andere voor projecten zoals de projecten M en SAMEN, worden ingezet.

Hoeveel personeel hiervoor nodig is, is uiteraard afhankelijk van de instroom van dossiers, de resultaten en de groei van het project. Maar ik investeer dus zowel in extra justitieassistenten in het project M als in het project SAMEN. Ook ben ik in gesprek met de procureur in Limburg om de volgende fase – het project S of het Veiligheidshuis – mee te helpen ondersteunen, omdat daar vraag naar is.

Wat de justitiehuizen betreft, is er een gelijkvormig beleid uitgewerkt in Limburg en in Mechelen. Het is inderdaad de bedoeling dat er ook in de andere justitiehuizen een dergelijke werking zal komen. Maar de accenten kunnen lokaal verschillen volgens noodzaak, vooral afhankelijk van wat het Openbaar Ministerie en het lokaal bestuur nuttig achten. We proberen daar maximaal rekening mee te houden, vandaar die lokale accentverschillen.

U weet dat we dit ook wetenschappelijk goed willen inbedden. Een van mijn specifieke vragen aan de onderzoekers is om effectief de opgebouwde expertise van het project M mee te nemen alsook mee te evalueren door de wetenschappelijke studie. Het onderzoek zal wel iets ruimer gaan, omdat we ook die buurtgerichte aanpak en de effecten op die buurten zullen meten. Het is heel belangrijk om dat in kaart te brengen.

Momenteel zijn de gesprekken tussen de verschillende onderzoeksinstanties nog lopende, omdat ik naar een samenwerkingsverband tussen die verschillende instanties wil gaan. Voor dit onderzoek trek ik 250.000 euro uit voor vier jaar, aangezien we de effecten ook op langere termijn willen meten. Maar met de tussentijdse resultaten willen we sowieso aan de slag gaan om tot een eventuele uitbreiding in andere arrondissementen te komen. Daar is ook vraag naar. Ik denk dat we dat na Limburg en Mechelen ook zullen uitbreiden naar andere arrondissementen.

De voorzitter: De heer Brouns heeft het woord.

Jo Brouns (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Er kan, bij wijze van spreken, nooit voldoende worden geïnvesteerd in zulke zaken, om te voorkomen dat jongeren in de criminaliteit terechtkomen. Maar tegelijkertijd denk ik dat we moeten proberen de schaarse Vlaamse middelen zo juist mogelijk in te zetten.

Ik begrijp intussen ook dat het grootste accentverschil met het project M versus het project SAMEN is dat er meer wordt geïnvesteerd in de pregerechtelijke fase. Er is vooral ook het buurtgerichte aspect van het Mechelse project, in tegenstelling tot het project M, dat eigenlijk het hele grondgebied van een politiezone behelst en ook de andere politiezones in Limburg.

Als je met de basis spreekt, met alle sectoren die erbij betrokken zijn, dan voel je dat het lik-op-stukbeleid van het project M goed werkt en dat zij vragende partij zijn om dat nog veel meer structureel in te bedden. Het hele veiligheidsbeleid is een ketenverhaal. Inzetten op die eerste fase, het voorkomen, de pregerechtelijke fase, is ook een wens vanuit het project M. Wat mij betreft, had het ook daar kunnen starten en zo verder worden uitgerold over Vlaanderen.

Want minister Somers verwijst ook naar de werking van de lokale integrale veiligheidscellen (LIVC's). Het casusmodel dat daar wordt gehanteerd, wordt ook gebruikt in het project SAMEN. Het is de bedoeling om alle betrokken partners, rond jongeren, rond buurten, op één lijn te krijgen, om, ten eerste, te voorkomen dat jongeren ontsporen en, ten tweede, indien ze toch ontsporen, hen zo snel mogelijk weer op de rails te krijgen.

Er is vandaag in Vlaanderen een lik-op-stukbeleid, waarbij justitie, politie en de Vlaamse diensten goed samenwerken en daarnaast hebben we de LIVC-werking, waar de roep heel duidelijk is om ... (*onverstaanbaar*) ... verder continu te ondersteunen en te versterken. Dat zijn twee sporen die belangrijke pijlers kunnen zijn van het Vlaamse veiligheidsbeleid. Dat is ook mijn vraag aan u: om op die twee sterke pijlers verder te werken en zoveel mogelijk structurele financiering toe te kennen, om te komen tot een sterk veiligheidsbeleid. Ik dank u.

De voorzitter: Mevrouw Blancquaert heeft het woord.

Adeline Blancquaert (Vlaams Belang): Minister, uiteraard is onze fractie een groot voorstander van het lik-op-stukbeleid, waarbij de straf sneller volgt op het misdrijf. Een langere periode tussen misdrijf en bestraffing is volgens ons ronduit onaanvaardbaar.

We mogen zeker niet uit het oog verliezen dat dit project zou kunnen leiden tot een soort van pamperbeleid, waarbij jongeren steeds opnieuw en opnieuw en opnieuw kansen worden gegeven. Want een effectieve en daadwerkelijke straf mag zeker niet ontbreken. Het is niet meer dan normaal dat jongeren de gevolgen leren dragen van hun handelen.

Minister, er werd eerder al aangekondigd dat er een wetenschappelijke monitoring komt, waarbij er in eerste instantie wordt gestart met een nulmeting. De studie zal meten wat de impact is van de maatregelen op de doelgroep en op de buurt. Die meting zal gebeuren over meerdere jaren. Er werd een monitoring van vier jaar vooropgesteld, met tussentijds een jaarlijkse evaluatie, die ook kan leiden tot een tussentijdse bijsturing.

Minister, is er al beslist welke instantie die monitoring zal trekken? Wanneer zal er worden gestart met de nulmeting? Wat zal precies de exacte verhouding zijn tussen het project M en het project SAMEN? Kunt u eventueel toelichten hoe het zal worden geëvalueerd? En, ten slotte, aan welke criteria dienen de daders concreet te voldoen om in aanmerking te komen voor dit project? Ik dank u.

De voorzitter: Mevrouw Groothedde heeft het woord.

Celia Groothedde (Groen): Minister, ik wil een korte aanvulling doen. Door wie zal het onderzoek worden uitgevoerd? Wie heeft dat in handen? Het lijkt mij namelijk belangrijk dat we wat dit betreft uitgaan van 'fact based' werken in plaats

van van ideologie. Hierover zijn feiten bekend, er is onderzoek bekend van wat de kans op recidive het meest verkleint. En ook al willen we graag met slogans werken, die zijn niet noodzakelijk het meest opbouwend.

Steven Vandeput (N-VA): Collega's, ik kom graag zelf even tussen, als voorzitter van de grootste politiezone van Limburg en als burgemeester van Hasselt, waar project M inderdaad heel goede resultaten afwerpt.

Mijnheer Brouns, ik denk dat er toch wat verschillen zijn tussen het project M en het project in Mechelen. Volgens mij werkt project M vooral aan de correctieve zijde. De preventieve werking is in project M niet rechtstreeks betrokken, maar kan wel in de bemiddeling in de volgende fase overnemen. In Mechelen gaat de preventieve werking echter meteen mee aan tafel.

Ik wil de minister echt feliciteren met de initiatieven die zij neemt en de wijze waarop zij vanuit Vlaanderen, binnen de beperkte bevoegdheden die Vlaanderen op justitieel vlak heeft, haar ding doet. Maar wat project M vandaag in Limburg doet, zou eigenlijk de normale gang van zaken moeten zijn. Mensen verwachten nu eenmaal van justitie dat, wanneer de dader en het slachtoffer bekend zijn, er een rechtstreeks verband kan zijn tussen het begaan van een misstap en het dragen van de gevolgen daarvan. Dat zal de enige manier zijn om effectief recidive te voorkomen. Mensen die vandaag een misstap begaan, pas twee jaar nadien voor de rechter verschijnen en dan nog een alternatieve straf krijgen, hebben geen notie meer van het feit dat ze iets verkeerd hebben gedaan.

Minister, in dat kader wil ik u aanmoedigen om verder te gaan op de weg die u bent ingeslagen met het grondleggen van de Vlaamse justitie. Tegelijk wil ik u vragen om er bij uw federale collega te blijven op aandringen om het tot een normale zaak te maken dat zaken die snel kunnen worden afgewikkeld, inderdaad ook snel worden afgehandeld.

Mijnheer Brouns, u weet net zo goed als ik dat het project M heel goed werkt, ook en vooral omdat de lokale politie hierop zelf heel veel bijkomende middelen inzet, in de vorm van mensen.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Het klopt natuurlijk, en ik denk dat dat terecht is, dat ieder van ons en de mensen thuis verwachten dat Justitie snel, adequaat en kortdaat reageert, de dader straft, het slachtoffer heelt en het slachtoffer ook erkent in zijn slachtoffer-zijn. Maar helaas moeten we vaststellen dat dat niet altijd zo loopt. Dit initiatief is eigenlijk vanuit onze mooie provincie ontstaan, omdat we daar ook een actieve procureur hebben, die de verschillende instanties bijeengezet heeft, en die resultaten zijn heel goed. Vandaar dat we met collega Somers ook gezegd hebben dat we de middelen bij elkaar gaan zetten en het goede model gaan uitrollen in Vlaanderen. Mechelen was nu het eerste. Er is inderdaad ook de focus op jongeren. Ik vind dat ook goed. Mevrouw Blancquaert noemt dat bepampering. Maar zeker bij minderjarigen ga je heel snel moeten tussenkomen, zodat je die jongeren en ook de ouders meeneemt in het hele verhaal. Vandaar ook het pregerechterlijke luik, en collega Beke die daar ook de nodige middelen voor voorziet, om vooral te voorkomen dat die jongeren jaren moeten wachten voor ze moeten voorkomen, want in de tussentijd zijn ze misschien hervallen. Je moet als overheid onmiddellijk de nodige straffen voorzien. Dat kan dan naar werkstraffen enzovoort gaan.

Op dit moment lopen de gesprekken met verschillende onderzoeksinstanties. Er zullen verschillende onderzoeksinstanties zijn, de VUB zal dit trekken. De bedoeling is ook dat ik een samenwerkingsverband maak waar ook andere instanties in zitten en dat dit binnen een maand kan vertrekken. De bedoeling is ook dat men dit

jaarlijks evalueert en dat we kijken naar de resultaten, termijnen, effecten op de buurt enzovoort.

De voorzitter: De heer Brouns heeft het woord.

Jo Brouns (CD&V): Het is inderdaad zo. Wij spreken nu over een lik-op-stukbeleid als over iets apart. Dat is inderdaad zoals het hoort te zijn. De essentie is natuurlijk om zo snel mogelijk, zo goed mogelijk straf op te leggen en dat de tijd tussen de daden en die straf zo kort mogelijk gehouden wordt. Dat is de basis voor een duurzame gedragsverandering. Dat is in opvoeding ook zo, zeker bij mensen die helemaal ontsporen. Wat dat betreft deel ik uw mening wel. Alleen heb ik nu soms het gevoel dat we daar nu weer een project aan het uitproberen zijn, en ik kan zeggen dat het anders is op het vlak van die pregerechterlijke fase. Maar vandaag spelen we collectief als samenleving in scholen, jeugdverenigingen, hulpverlening, in heel die preventieve fase onze rol. Als je inzoomt op dit project, gaat het inderdaad over die casusmanager, die heel wijkgericht, op beperkte geografische schaal, dat werk gaat doen.

Dat brengt me dan bij het punt rond de LIVC-werking (lokale integrale veiligheidscel), omdat minister Somers daar terecht naar verwezen heeft. Hij gelooft in het casusmodel vanuit de ketengedachte. Dat is ook mijn pleidooi, dat ik heel kort wil herhalen. Het is heel goed voor lokale besturen, steden en gemeenten dat het op lokale integrale veiligheid vandaag veel meer zal zijn dan enkel die radicalisering en polarisatie. Dit project getuigt daarvan, dat men met een casus wil werken waarbij niet alleen politie en justitie rond de tafel komen, maar iedereen die betrokken is om jongeren aan boord te houden en ze niet te laten afglijden. Versterk dus die bestaande pijlers, werk die verder uit. Dan denk ik dat we in de toekomst een heel mooi Vlaams veiligheidsbeleid op de rails kunnen zetten.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de hervorming van de uitvoering van werkstraffen die de minister in het vooruitzicht heeft gesteld – 1040 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Steven Vandeput

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Ik heb een vraag om uitleg over de in het vooruitzicht gestelde hervorming van de uitvoering van werkstraffen. Tijdens de bespreking van de beleids- en begrotingstoelichting hebt u, minister, gesteld dat u wat de werkstraffen betreft, op korte termijn in het aanbod extra plaatsen wilt creëren en daarnaast ook een hervorming wilt doorvoeren in de uitvoering van de werkstraffen.

Dat is een belangrijke beleidsoptie. Sinds de zesde staatshervorming is Vlaanderen immers bevoegd voor de uitvoering van straffen en maatregelen die in de gemeenschap worden uitgevoerd. Het gaat om een veelheid aan straffen en maatregelen, waarbij heel veel actoren betrokken zijn. Samenwerking met justitie, politie en lokale besturen is daarbij cruciaal. Bovendien is het overleg met de federale overheid van het grootste belang om tot een degelijk en effectief straf- en strafuitvoeringsbeleid te komen. De interministeriële conferentie (IMC) Justitiehuizen speelt daarbij een belangrijke rol.

De werkstraf is een autonome straf, die in 2002 werd ingevoerd en veelvuldig wordt opgelegd. Het strafrecht is in die tijd niet stil blijven staan en is onderhevig geweest aan verschillende ingrijpende veranderingen, zoals de uitbreiding van het

strafarsenaal met het autonome elektronisch toezicht en de autonome probatie. Deze drie straffen passen binnen het kader van de federale wetgever om een alternatief te bieden aan de geldboete en de gevangenisstraf. Het gaat bovendien om drie gemeenschapsgerichte straffen, aangezien een betrokken veroordeelde niet uit de maatschappij wordt weggenomen en het juist de bedoeling is om het gemeenschapsgevoel weer aan te wakkeren en zo te werken aan de re-integratie. Ook herstel van de schade komt daarbij meer centraal te staan. De werkstraf blijft tot op de dag van vandaag een relevante straf, die bovendien in de meerderheid van de gevallen tot een goed einde wordt gebracht.

De werkstraf bestaat trouwens in verschillende Europese landen. De Raad van Europa is een sterke voorstander van de werkstraf en heeft in de Europese context zelfs sterke aanbevelingen gedaan om ze in het nationaal strafarsenaal te voorzien.

In het verleden gebeurde de evaluatie van het aanbod van mogelijke werkstraffen en van andere begeleidende maatregelen, de opvolging ervan en de werking van de justitiehuisen in het kader van een specifiek daartoe opgerichte IMC Justitiehuisen.

Minister, hoe ziet u de aangekondigde hervorming van de uitvoering van de werkstraffen?

Hebt u daaromtrent al overleg gehad met alle betrokken actoren? Wat zijn in het bijzonder de bevindingen van de justitiehuisen en de justitieassistenten daarover? Wat ervaren zij als de grootste problemen en/of noden?

Hebt u zicht op de resultaten van de werkstraffen? In het verleden sprak men van een slaagpercentage van ongeveer 80 procent. Is dat momenteel ook nog zo? Zo niet, wat zijn de redenen daarvoor?

Hebt u zicht op de problemen waarmee werkplaatsen of prestatieplaatsen te kampen hebben? Wat zijn de ervaringen ter zake bij de lokale besturen?

Is de problematiek van de werkstraffen recent ter sprake gekomen tijdens de IMC Justitiehuisen? Wanneer heeft men daarover voor de laatste keer overleg gepleegd? Wat was het onderwerp en wat was het resultaat daarvan?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: De justitiehuisen beschikken over een zeer gevarieerd netwerk van, al dan niet gesubsidieerde, prestatieplaatsen die principieel in aanmerking komen voor de uitvoering van een werkstraf. In functie van een concreet dossier wordt er dan een match gezocht en kan de werkstraf worden uitgevoerd. Dit bestand van prestatieplaatsen wordt permanent geactualiseerd en geëvalueerd. Voor de gesubsidieerde partners gebeurt dit onder meer via de interministeriële conferentie. De laatste hierover dateert van november vorig jaar, waarbij de samenwerkingen voor 2020 en 2021 werden vastgelegd voor subsidiëring door de federale overheid, in het kader van het globaal plan. Die overeenkomsten werden goedgekeurd.

Maar doordat er, in het kader van de coronamaatregelen, een aantal werkstraffen niet uitgevoerd zijn kunnen worden – heel veel eigenlijk – heb ik op Vlaamse middelen extra werkstraffen gezocht. Ik vind het belangrijk dat werkstraffen ook uitgevoerd worden. Ik heb het er hier al over gehad in de vorige commissievergadering. Dat gaat dan over extra plaatsen bij verschillende steden – waarvoor ook mijn grote dank –, Blankenberge, Hasselt, Mechelen, Antwerpen, maar ook over extra plaatsen bij Natuur en Bos. Ook wordt er een mobiel werkvloerproject op poten gezet.

Daarnaast is er intussen ook een uitbreiding van de prestatieplaatsen in Brussel, Mechelen en Gent, in samenwerking met Natuurpunt en de Kringloopwinkel, omdat

heel veel werkstraffen die bijvoorbeeld in ziekenhuizen en bejaardentehuizen plaatsvonden, door corona niet zijn kunnen doorgaan. Vandaar dat we op zoek zijn gegaan naar die andere plaatsen. Naast corona zagen wij ook een stijging in het aantal werkstraffen en is er dus sowieso nood aan extra prestatieplaatsen.

In dat kader is er maandelijks overleg tussen de coördinatoren van de justitiehuizen, die werkstraffen opvolgen, en heb ik in september vorig jaar alle justitiehuizen bevraagd waar zij nog extra noden zagen en welke problemen zij ervaren in het kader van de werkstraffen. Een aantal zaken komen overal terug: nood aan prestatieplaatsen die 's avonds en in het weekend uitgevoerd kunnen worden, omdat veel werkgestraften zelf nog een job hebben; nood aan prestatieplaatsen buiten de stad en minder evidente regio's. Daar kom ik met de nieuwe prestatieplaatsen al deels aan tegemoet: de plaatsen bij Natuur en Bos en Natuurpunt zijn meer verspreid over Vlaanderen en ook in meer landelijke gebieden. Bij Natuurpunt zal meer ingezet worden op weekendwerk, omdat die werkgestraften in de week moeten werken en dat ook het liefst van al blijven voortdoen. Op die manier kunnen ze in het weekend hun werkstraf uitvoeren bij natuurorganisaties. Natuurpunt is daar ook wel een goede trekker in. En de mobiele werkvloerprojecten zullen ook voornamelijk werken op binnenwerk en weekendwerk.

Wat het slaagpercentage betreft, zal ik de exacte cijfers nog moeten nasturen omdat die nog opgevraagd moesten worden bij de probatiecommissies. Zodra we ze hebben, zal ik dat overmaken. Maar het slaagpercentage ligt sowieso wel hoog. De redenen van niet slagen zijn heel divers. Soms ligt dat effectief aan de werkgestrafte zelf en dan zal het parket pro rata voor het gewerkte deel toch nog de vervangende straf uitspreken, dus de boete of gevangenisstraf. Soms vragen de werkgestraften zelf de vervangende straf aan, omdat ze bijvoorbeeld zelf werk gevonden hebben en in dat kader de boete kunnen betalen. Daar zijn dus verschillende redenen voor.

Wat de ervaringen van de lokale besturen en andere samenwerkingspartners zijn met de werkgestraften, varieert. Meestal zijn die positief, want met de meeste partners werken we al jaren goed samen. In uitzonderlijke gevallen zit daar wel eens een negatieve ervaring bij, wat nooit uit te sluiten valt gezien het justitiële kader waarin de betrokkene zit. Maar dat wordt meestal goed opgevangen door de tussenkomst van onze justitieassistenten.

Ons doel om de werkstraffen te hervormen, naar analogie met mijn hervorming van het landschap rond de gedragstrainingen en de zorg, is om het aanbod verder te gaan optimaliseren. Het doel is om het globale kader te herbekijken en ervoor te zorgen dat er een gebiedsdekkend aanbod is van prestatieplaatsen, met de nodige aandacht voor minder evidente regio's en de mogelijkheden van weekend- of avondwerk.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Dank u wel, minister, voor uw heel verduidelijkende antwoord. Ik denk dat werkstraffen een belangrijke component geworden zijn binnen het straffenarsenaal. We weten allemaal dat er heel wat succesfactoren zijn. Dat gaat enerzijds van het opleggen van de werkstraf tot het hebben van een voldoende ruim aanbod, over de nodige begeleiding en achteraf natuurlijk de evaluatie.

U bent op verschillende elementen ingegaan en ook specifiek op de coronaproblematiek. Ik had daar niet specifiek naar gevraagd, maar ik begrijp dat vanzelfsprekend. Het is heel logisch dat de coronaproblematiek ook daar invloed op gehad heeft: werkstraffen die niet uitgevoerd konden worden op bepaalde plekken enzovoort. Daar zal dan gezien moeten worden, deze periode en de volgende periode, hoe daarmee omgegaan wordt en hoe er een inhaalbeweging kan

gebeuren, want ondertussen komen er ook nieuwe werkgestraften bij, die ook een prestatieplek toegewezen moeten kunnen krijgen.

Het is toch een hele uitdaging om voldoende aanbod te creëren. Dat is het belangrijkste probleem waarop u bent ingegaan. Uit uw antwoord leid ik af dat de hervorming vooral moet zorgen voor een uitgebreider aanbod, dat meer gebiedsdekkend is en dat ook 's avonds en in het weekend een bepaalde beschikbaarheid moet garanderen. Dat is heel goed en geeft veel meer mogelijkheden, maar dat zal natuurlijk ook de nodige opvolging en begeleiding vragen, ook op andere momenten. Mijn bijkomende vraag is: op welke manier wordt daarin voorzien?

Ten tweede, u hebt gesproken over de mobiele werkvloerprojecten. Over welk soort werkstraffen gaat het er concreet? Kunt u daarbij meer uitleg geven?

De voorzitter: Mevrouw Blancquaert heeft het woord.

Adeline Blancquaert (Vlaams Belang): Minister, in oktober 2020 gaf u in uw antwoord op mijn schriftelijke vraag nummer 96 aan dat u bezig bent een mobiel werkvloerproject op te zetten. Een mobiel werkvloerproject zou bijvoorbeeld kunnen inhouden dat er per regio één of meerdere werkvloerbegeleiders worden tewerkgesteld die instaan voor de begeleiding van een groep van werkgestraften.

Ik heb een bijkomende vraag bij de vraag om uitleg van mevrouw Schryvers: kunt u de huidige stand van zaken met betrekking tot het project toelichten? Wanneer zal het bijvoorbeeld van start gaan? Zullen hiervoor nieuwe medewerkers worden aangeworven? Hoeveel werkvloerbegeleiders zullen er zijn? En ten slotte, wat is de huidige stand van zaken betreffende het wegwerken van de achterstand van de werkstraffen door de coronacrisis? Ik dank u.

De voorzitter: Mevrouw De Vreese heeft het woord.

Maaïke De Vreese (N-VA): Minister, collega's, corona speelt inderdaad ook hier zijn rol en heeft een impact gehad op de uitvoering van de werkstraffen.

Ik vind dat de minister en haar kabinet zeer creatief zijn geweest om daarvoor een oplossing te zoeken. Ze zijn 'out of the box' gaan denken. De doelstelling is om nu nog meer gebiedsdekkend te werken, nog meer werkplaatsen te zoeken. Er moet inderdaad dezelfde oefening worden gemaakt.

Lokale besturen kunnen eventueel een rol spelen wat het gebiedsdekkende aspect betreft. Zij kunnen misschien nog worden gesensibiliseerd om te zoeken naar dit soort van initiatieven en plaatsen. Op welke manier zijn zij betrokken in die zoektocht naar extra plaatsen?

De achterstand in de uitvoering en de opvolging van de werkstraffen is terecht een prioriteit van u, minister. Blijf daar zeker verder op inzetten. Het is zo belangrijk dat de strafuitvoering op dat vlak vlot verloopt. Voor de daders, maar zeker ook voor de slachtoffers, is het belangrijk dat er daadwerkelijk een gevolg komt aan de straf die zij opgelegd krijgen. Ik dank u.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Collega's, mevrouw Schryvers verwees er al naar: door de coronamaatregelen zijn wij inderdaad op zoek gegaan naar andere mogelijkheden. Collega De Vreese, wij hebben inderdaad 'out of the box' gedacht. Vroeger werd er heel fel ingezet op ziekenhuizen, bejaardentehuizen, kringloopwinkels enzovoort. De kringloopwinkels waren ook een hele tijd gesloten. We zijn vooral gaan kijken of er mogelijkheden waren in de buitenlucht. Vlaamse overheidsdiensten zoals het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) en de leidend ambtenaar hebben

heel snel en adequaat gereageerd om extra plaatsen te voorzien, net als Natuurpunt en andere organisaties. We zullen daarop blijven inzetten.

Voor alle duidelijkheid: dat is hard werken, in de natuur. Dat is niet naar boven staren en naar de bomen kijken, maar effectief de handen uit de mouwen steken. Het is hard labeur. In die zin lijkt het mij goed. Er is een grote doelstelling wat natuurbeheer betreft. We blijven daarop inzetten.

Maar daarnaast ben ik ook heel blij dat verschillende lokale besturen, zoals Antwerpen, Mechelen, Hasselt, daarin een rol kunnen spelen. Vanuit het kabinet hebben wij op een bepaald moment zelf gebeld naar de lokale besturen met de vraag: we hebben dringend plaats nodig, kunnen jullie ons daarbij helpen? Ook die lokale besturen zijn onmiddellijk ingegaan op die vraag en zijn mee op zoek gegaan naar extra plaatsen.

Want zoals ik zei, heb je enerzijds het corona-aspect, maar daarnaast heb je ook die stijging van het aantal werkstraffen. Er is hoe dan ook nood aan prestatieplaatsen. Enerzijds proberen we nu de vertraging die werd opgelopen in de eerste en tweede golf van corona weg te werken, maar daarnaast is er ook nog eens die stijging. Dat wil zeggen dat we extra prestatieplaatsen nodig zullen hebben. Lokale besturen kunnen daarin een goede partner zijn en zijn dat ook al. Want straffeloosheid kan niet. Elke werkstraf moet worden uitgevoerd. Ik neem aan dat dat de doelstelling is van iedereen hier in de commissie.

Collega Schryvers, er zullen ook extra mensen worden ingezet in de justitiehuisen. Het mobiele werkvloerproject zal inzetten op de noden bij de verschillende justitiehuisen. Het aanbod zal dan ook variëren per justitiehuis. Soms zullen er enkele plaatsen zijn bij een school, soms in een rusthuis, enzovoort.

Collega Blancquaert, het mobiele werkvloerproject moet nog verder worden uitgewerkt qua subsidiëring, omdat het net gebiedsdekkend moet zijn in heel Vlaanderen. We hebben al een partnerorganisatie gevonden en nu moet dat technisch worden uitgewerkt. Door corona is er inderdaad een achterstand, die we de komende maanden moeten aanpakken. En zodra corona volledig voorbij is, kunnen we nog veel meer doen. Maar we zijn alvast bezig met het wegwerken van die achterstand, door het inzetten van extra justitieassistenten om extra werkplaatsen te zoeken. Dat vraagt om heel wat organisatie. Het is in ieder geval de bedoeling om dat aan te pakken tijdens de komende maanden, het komende jaar.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Minister, ik dank u voor de verduidelijking. Ik herhaal dat wij heel sterk geloven in de effectiviteit van werkstraffen. We gaan absoluut met u akkoord dat, wanneer een werkstraf werd opgelegd, die ook moeten worden uitgevoerd.

U hebt het gehad over het slaagpercentage. De cijfers zullen nog worden bezorgd. Maar wanneer het slaagpercentage zegt dat er een aantal werkstraffen niet worden uitgevoerd, dan kan dat liggen aan de werkgestraften zelf – en daar hebt u ook naar verwezen –, maar dan ligt dat mogelijk ook aan het aanbod en aan de begeleiding – en dat is natuurlijk iets wat we moeten voorkomen. Daarom is het goed dat er inspanningen gebeuren om de begeleiding uit te breiden. Die zal ook flexibeler moeten worden, wanneer we gaan naar werkstraffen die worden uitgevoerd op weekenddagen of 's avonds. Aan de andere kant moet het aanbod continu worden uitgebreid. Heel wat lokale besturen maar ook andere organisaties kunnen verder worden gesensibiliseerd. Meer bekendmaking zal blijvend moeten gebeuren. Ik wil u dan ook vragen om dat verder te doen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Adeline Blancquaert aan Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de jaarcijfers 2019 van de justitiehuizen – 1053 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Steven Vandeput

De voorzitter: Mevrouw Blancquaert heeft het woord.

Adeline Blancquaert (Vlaams Belang): Minister, in december verschenen de jaarcijfers van 2019 van de justitiehuizen. Uit deze cijfers komen een aantal opvallende evoluties naar voren.

De dienst slachtofferonthaal behandelde maar liefst 6034 nieuwe opdrachten, het jaar voordien ging dit om 5310 opdrachten. We zien hier dus een aanzienlijke stijging.

De justitiehuizen voorzien naast slachtofferonthaal ook in strafrechtelijke advisering en opvolging. De dalende trend wat betreft enquêteringsopdrachten zet zich ook in 2019 door, dit voor zowel de werkstraf, probatie, vrijheid onder voorwaarden als de invrijheidsstelling op proef.

Sommige van die dalingen kunnen echter worden verklaard. Zo is het in het kader van de autonome probatiestraf wettelijk niet meer mogelijk om vooraf een enquête aan te vragen. Andere dalingen zijn minder goed te verklaren, aangezien een enquête-opdracht juist een handig instrument is voor de rechter om de juiste straf mee te bepalen, wat zorgt voor een hogere kans om de straf goed ten einde te kunnen brengen.

Het maatschappelijk onderzoek bij familiale conflicten – scheidingszaken – daalde ook. Zo ging het in 2019 om 1643 dossiers. Een verklaring die hiervoor wordt gegeven, is het meer inzetten op bemiddeling, waardoor enkel de zwaarste dossiers nog bij de justitiehuizen terechtkomen. Een andere mogelijke verklaring is dat de gerechtelijke procedure duurder is geworden en dat daarmee de drempel wordt verhoogd om hiervan gebruik te maken.

Wat betreft de begeleidingsopdrachten is er vooral een sterke stijging bij de opvolging van de autonome werkstraf. Deze steeg van 3782 opdrachten in 2018 tot 4290 opdrachten in 2019. Gezien de coronacrisis en de daarmee gepaard gaande stijging van de werkstraffen zullen deze cijfers waarschijnlijk ook in 2020 blijven stijgen.

Minister, hoe evalueert u deze cijfers en evoluties?

Welke initiatieven zult u nemen om de trend dat de enquêteringsopdrachten inzake werkstraf en vrijheid onder voorwaarden dalen, te kenteren? Welke verklaringen ziet u voor deze dalingen?

Welke rol zullen deze cijfers spelen in de toekomstplannen voor de justitiehuizen?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Collega Blancquaert, het aantal mandaten dat een justitiehuis ontvangt, wordt bepaald door de gerechtelijke en administratieve overheden die wettelijk bevoegd zijn om de justitiehuizen te mandateren. Het gaat hier om parketten, rechtbanken, strafuitvoeringsrechtbanken en het gevangeniswezen.

Om een meer volledig beeld te kunnen geven op de oorzaak van de schommelingen in de instroom, zou er permanent een vergelijking moeten zijn met cijfers van de opdrachtgevers. Het is immers zo dat het aantal zaken dat jaarlijks op

parketniveau of rechtbankniveau wordt behandeld, een rechtstreekse impact heeft op de cijfers van de justitiehuisen. Dalingen en stijgingen in de cijfers van de justitiehuisen worden dus het best samen gelezen met de cijfers rond het aantal vervolgingen, het aantal dagvaardingen, het aantal veroordelingen tot straffen en het aantal uitgesproken vonnissen. Dat is een betere vergelijkingsbasis dan de totaalcijfers van de instroom in de justitiehuisen.

Stijgingen of dalingen in de instroom kunnen met verschillende zaken te maken hebben. Ten eerste, het voorhanden zijn van alternatieven op het niveau van de opdrachtgever, bijvoorbeeld de mate waarin magistraten kunnen gebruikmaken van de snelrechtprocedure – waar ook de justitiehuisen een rol opnemen –, maar waardoor er minder adviesopdrachten worden gevraagd. Daarnaast kan het ook gaan over de mate waarin actief doorverwezen wordt naar externe familiale bemiddeling in burgerrechtelijke zaken. Dit kan verschillen van magistratuur tot magistratuur. Op parketniveau speelt het vervolgingsbeleid dat parketten uitwerken een belangrijke rol. Dit kan lokaal of per provincie verschillend zijn. Op rechtbankniveau speelt de autonomie van de rechters. Zoals u weet, bepalen rechters individueel of ze al dan niet een advies inwinnen bij de justitiehuisen, al dan niet een gerechtsdeskundige aanstellen, al dan niet kiezen voor een alternatieve straf. Dat behoort tot de autonomie van de rechters.

Ten tweede kan het te maken hebben met het type zaken dat wordt behandeld: zeker voor de dienst slachtofferonthaal geldt dat het voorkomen van zaken met veel slachtoffers voor een voelbare stijging van de dossierlast kan zorgen. Maar er is ook sprake – en dat is goed – van een grotere bewustwording bij bepaalde rechtbanken en parketten, waardoor zij de dienst slachtofferonthaal meer gaan vatten. Ik hoop dat dat in de toekomst nog meer het geval zal zijn.

Wat de daling van het aantal enquêteringsopdrachten betreft, is de invoering van het snelrecht in bepaalde arrondissementen doorslaggevend geweest.

Een aspect van een totaal andere orde is de invoering geweest van het Geïntegreerd Elektronisch Justitieel Opvolgingsdossier. Dit is een digitale omgeving die toelaat dat opdrachtgevers en justitiehuisen gegevens uitwisselen. Opdrachtgevers voeren de opdracht digitaal in en mandateren op die manier een justitiehuis. Justitie-assistenten versturen op hun beurt hun verslagen via dat systeem. Het is dus in de eerste plaats bedoeld als postsysteem.

De webapplicatie is, naarmate die verder gevoed wordt, ook een heuse databank geworden, waarin een digitaal dossier bewaard wordt van iedere justitiabele die een traject gelopen heeft in de justitiehuisen. Opdrachtgevers hebben dus toegang tot verslagen van eerdere mandaten en hebben op die manier vaak ook al meer informatie over de betrokkene, de hulpverlening die al geprobeerd is, de trajecten die lopen, de werkstraffen die tot een goed einde gebracht zijn enzovoort. In sommige situaties kan dit een extra adviesopdracht overbodig maken en tot efficiëntiewinsten leiden. Dat is de bedoeling van die digitalisering.

Er zal ook verder geïnvesteerd worden in het creëren van een digitale werk-omgeving voor de justitiehuisen, om cijfermateriaal verder te kunnen verfijnen en natuurlijk ook beleidsmatig aan te wenden.

De voorzitter: Mevrouw Blancquaert heeft het woord.

Adeline Blancquaert (Vlaams Belang): Minister, bedankt voor het antwoord.

Om bij het thema van de dag te blijven: als we verder gaan kijken naar die jaarcijfers van justitiehuisen, zien we dat ook de jaarcijfers van het Vlaams Centrum Elektronisch Toezicht (VCET) voor 2019 gepubliceerd werden. Hierin komt naar voren dat elektronisch toezicht nog steeds aan een opmars bezig is, met maar

liefst 4107 enkelbandaansluitingen in 2019. Bij het merendeel van de dossiers, 71 procent, gaat het om een normale vrijlating. 11,3 procent werd herroepen; de straf werd dus niet succesvol afgerond. Bij 17,3 procent werd de activatie voor of tijdens de straf stopgezet. Mijn aansluitende vraag is hoe u die cijfers analyseert. Ik veronderstel toch dat u daar ook een evaluatie over hebt opgemaakt.

Worden argumenten of redenen voor het niet succesvol beëindigen van de straf bijgehouden? Zo ja, kunt u die verder toelichten? Welke verklaringen zijn er zoal? Ziet u een bepaalde trend door de jaren heen?

Kunt u de redenen toelichten op basis waarvan de activatie werd stopgezet? Ziet u hier een evolutie in?

En om af te sluiten: gaat u initiatieven nemen om ervoor te zorgen dat er meer straffen met betrekking tot elektronisch toezicht succesvol ten einde gebracht kunnen worden? Met andere woorden: hoe kan vermeden worden dat een kleine drie op de tien van de mandaten herroepen of stopgezet worden?

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Minister, ik heb twee vragen. U stelde in uw antwoord dat het aantal enquêteringsopdrachten gedaald is, omdat er in digitalisering werd voorzien. Is het zo dat de digitalisering die enquêteopdrachten eigenlijk helemaal kan vervangen? U zegt dat wat is opgezet, initieel was opgevat als een post-systeem, maar ondertussen eigenlijk een soort databank is geworden. Welke andere toepassingen ziet u nog in de toekomst om effectief met dat systeem aan de slag te gaan? Dat is mijn eerste vraag.

Mijn tweede vraag gaat over het aantal begeleidingsopdrachten. Collega Blancquaert heeft daarnet al verwezen naar de VCET-opdrachten, maar er zijn er natuurlijk nog. We hebben inderdaad gezien dat zowel VCET- als begeleidingsopdrachten in een stijgende lijn zitten bij de justitiehuisen, maar de vraag is of die opdrachten, die al dan niet succesvol zijn afgerond, geëvalueerd worden en of we iets kunnen leren uit het feit dat sommige opdrachten zonder succes worden afgerond. Moeten we misschien ergens bijsturen?

Een laatste punt, inpickend op wat collega Blancquaert zei, is natuurlijk het feit dat Vlaanderen tijdens de coronacrisis een ontzettend grote stijging heeft gezien van personen die met een enkelband onder huisarrest worden geplaatst. Wij zijn erin geslaagd, minister – en ik denk dat dat een pluim is op uw hoed –, om ervoor te zorgen dat daar geen wiel van de wagen is gereden, ook al was die stijging bijzonder spectaculair. We hebben iedereen de straf kunnen geven die gegeven was. De vraag is hoe u duidt dat het elektronisch toezicht in Vlaanderen zo sterk gestegen is, terwijl dat in Franstalig België helemaal niet het geval is geweest. Kunt u dat duiden?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Collega's, wij zijn op dit moment een evaluatie aan het maken bij het VCET. Het is ook de eerste keer dat dat centrum geëvalueerd wordt. Dat is goed om tot meer succesvolle activeringen te komen.

Wat de succesvolle trajecten betreft: wij hebben natuurlijk niet altijd in de hand dat iemand zijn enkelband doorknipt of ontvlucht. Dan is dat geen succesvolle opdracht, maar daar kunnen wij natuurlijk niets aan doen. Dan is het heel eenvoudig: onze diensten informeren de politie onmiddellijk en dan moet de dader in principe opnieuw de gevangenis in. Mij lijkt het niet de bedoeling om die mensen die hun enkelband doorknippen of proberen om te vluchten, opnieuw onder elektronisch toezicht te plaatsen. Ik denk niet dat dat het opzet was van uw vraag,

mevrouw Blancquaert, maar daar zijn wij heel kordaat in. Wij informeren onmiddellijk iedere verantwoordelijke en dan is het gedaan, want een elektronisch toezicht blijft een gunst. Ik wil dat ook benadrukken.

Maar er loopt dus een evaluatie. De opdracht is gegeven en we gaan dat bekijken.

Collega Parys, wij hebben tijdens de coronapandemie inderdaad alles op alles gezet om die toestroom toch tegemoet te komen en om te voorkomen dat er mensen zouden zijn die onder elektronisch toezicht geplaatst mogen worden, maar voor wie er geen enkelband zou zijn. We hebben alles op alles gezet, ook het kabinet en de goede, actieve medewerkster hier.

Wat het elektronisch opvolgingsdossier betreft, denk ik dat de digitalisering goed is. Eerst moeten we het systeem verder uitrollen, want er zijn nog wat kinderziektes in dat dossier. Eerst bekijken we dat goed en laten we dat systeem goed werken, voordat we in nog andere mogelijkheden voorzien. Maar op termijn is het wel de bedoeling, zodra die kinderziektes weggewerkt zijn.

De voorzitter: Mevrouw Blancquaert heeft het woord.

Adeline Blancquaert (Vlaams Belang): Voorzitter, ik kan het zeer kort houden.

Bedankt voor uw uitgebreide antwoord, minister. Voor extra cijfers, details en de einddatum van de evaluatie zal ik een schriftelijke vraag indienen. Alsnog bedankt voor uw antwoord en voor de inspanningen die u al geleverd hebt.

De voorzitter: Een heel goed idee, mevrouw Blancquaert.

De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Jo Brouns aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de laatste stand van zaken van de initiatieven ter versterking van het lokale veiligheidsbeleid – 1059 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Steven Vandeput

De voorzitter: De heer Brouns heeft het woord.

Jo Brouns (CD&V): Collega's, het is een open deur in trappen te stellen dat de lokale besturen als eerste in contact komen met criminele of malafide activiteiten. We kunnen gerust stellen dat de bestuurlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit en van de strijd daartegen zich in Vlaanderen bottom-up ontwikkeld heeft. Een algemeen decretaal en wettelijk kader ontbreekt evenwel. Daarom hebt u terecht een decretaal kader in het vooruitzicht gesteld, om op basis van een integriteitsonderzoek vergunningen, toelatingen, subsidies, concessies en dergelijke, waarbij de overheid partij is, te kunnen weigeren, schorsen of intrekken, in geval van georganiseerde en ondermijnende criminaliteit of een ernstige en heel concrete dreiging daartoe.

Volgens ons is een alomvattend lokaal veiligheidsbeleid rond aan elkaar gelieerde problematieken noodzakelijk, vertrekkend vanuit de ervaring en de good practices die zich reeds ontwikkeld hebben. Dat was ook de bedoeling van onze conceptnota voor nieuwe regelgeving over de versterking van de lokale besturen bij de bestuurlijke aanpak van de georganiseerde en ondermijnende criminaliteit. In die nota hebben we de nadruk gelegd op een goed wettelijk en decretaal kader en een goede ondersteuning van de lokale besturen. Voor een doeltreffende bestuurlijke handhaving is een structurele, gecoördineerde en vlotte informatie-uitwisseling

tussen alle betrokken overheden en actoren vereist. Dat vereist ook de nodige afspraken met de federale overheid, maar ook in grensoverschrijdend verband, bijvoorbeeld met Nederland. Zo pleiten we er ook voor om alle instrumenten optimaal te gebruiken en de lokale integrale veiligheidscel inzake radicalisme, extremisme en terrorisme (LIVC R) speelt daarbij een belangrijke rol.

Ondertussen is er een belangrijk nieuw en positief element, met name de beleidsverklaring van de federale minister van Binnenlandse Zaken, waarin zij stelt dat een wettelijk initiatief zal worden genomen om de mogelijkheden van de bestuurlijke handhaving structureel te verankeren en te versterken. Daarbij zal rekening gehouden worden met de ervaringen van de lopende pilootprojecten in Limburg, Antwerpen en Namen inzake bestuurlijke handhaving. Het is duidelijk dat hier verwezen wordt naar de Arrondissementale Informatie- en Expertisecentra (ARIEC's). Zoals in onze conceptnota wordt gesteld, vormen de ARIEC's een belangrijke ondersteuning van de lokale besturen inzake bestuurlijke handhaving.

In antwoord op een vraag om uitleg in de commissie op 13 oktober 2020 hebt u gesteld in overleg te willen gaan met de federale collega om de ARIEC's voort te zetten. Dat is een duidelijke vraag en oproep die ik herhaaldelijk gedaan heb, namelijk om die ARIEC's uit te rollen over heel Vlaanderen, en eigenlijk beter over heel België, naar het voorbeeld van de Nederlandse Regionale Informatie- en Expertise Centra (RIEC's), om onze voet te kunnen zetten naast het Nederlandse veiligheidsbeleid.

Tijdens de bespreking van de beleids- en begrotingstoelichting (BBT) 2020-2021 in de commissie hebt u een overleg met uw federale collega in het vooruitzicht gesteld. Dat zou begin december plaatsvinden. Tevens hebt u tijdens die commissievergadering een aantal zaken vermeld die in december – dat is een belangrijke maand geweest – zouden worden afgerond en die zeer belangrijk zijn voor de voorliggende problematiek.

Een ander aspect van onze conceptnota betreft het maximaal inzetten van de LIVC R – daar wordt in de volgende vraag ook nog naar verwezen met betrekking tot SAMEN – voor preventiedoeleinden in het kader van de bestrijding van criminaliteit. Daarvoor is een goed en duidelijk kader vereist, met erkenning van de regierol van de burgemeester. De maximale invulling van de LIVC R kadert in vroegdetectie en informatie-uitwisseling, versterkt de bestuurlijke aanpak en ondersteunt de integrale aanpak. In de recente evaluatie, uitgevoerd door het Vlaams Vredesinstituut, van het Vlaams beleid en actieplan ter preventie van gewelddadige radicalisering en polarisering, wordt erop gewezen dat een multiagencyaanpak in de wetenschappelijke literatuur als een veelbelovende praktijk wordt bestempeld en er wordt ook gewezen op het feit dat LIVC R's in de praktijk al worden ingeschakeld om andere fenomenen op te volgen. Dit laatste heeft de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSg), vanuit haar belangrijke terreinkennis, al eerder onder de aandacht gebracht.

U werkt aan een decretaal kader voor de LIVC R, maar zeer belangrijk is ook het draaiboek dat in voorbereiding is en dat essentieel is voor de goede samenwerking binnen een LIVC R. Dat draaiboek zou in december gefinaliseerd worden.

Hebt u begin december overleg kunnen plegen met uw federale collega in verband met de aanpak van georganiseerde en ondermijnende criminaliteit, zoals aangekondigd? Wat zijn de resultaten en de gemaakte afspraken van dat overleg? Zijn de ARIEC's ook ter sprake gekomen tijdens dit overleg?

Is er reeds zicht op de vereiste samenwerkingsakkoorden of -protocollen met het oog op informatiedeling?

Hoe staat u tegenover de maximale invulling van de multiagencysamenwerking in het kader van de LIVC R?

Wat is de stand van zaken van het draaiboek, dat zo belangrijk is voor de praktische werking van de LIVC R? Welke sectoren zijn betrokken geweest bij de opmaak daarvan? Werd de VVSG hier ook bij betrokken?

Welke stappen hebt u reeds gezet ter versterking van de grensoverschrijdende samenwerking, in het bijzonder met Nederland, in het kader van de aanpak van georganiseerde en ondermijnende criminaliteit?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Mijnheer Brouns, in december heeft mijn kabinet inderdaad overleg gehad, zowel met het kabinet van de federale minister van Binnenlandse Zaken als met het kabinet van de federale minister van Justitie. Daar werd voornamelijk gesproken over het samenwerkingsakkoord met betrekking tot de organisatie van de LIVC R, aanvullend op ons Vlaams decreet. Er werd afgesproken dat er hieromtrent eind januari een eerste interfederale interkabinettenwerkgroep (IKW) zou plaatsvinden.

Het gesprek over de ARIEC's is toen uitgesteld, maar mijn kabinet heeft vorige week opnieuw contact opgenomen met beide kabinetten om een nieuwe meeting vast te leggen, om de voortzetting en uitbreiding van de ARIECs te bespreken.

U weet dat de nieuwe verbindingsofficier van de geïntegreerde politie, die we sinds een week aangeworven hebben en die zelf heel vertrouwd is met de ARIEC's, ook de veiligheid opvolgde bij de Antwerpse gouverneur en ook betrokken zal worden bij dit dossier en mee het overleg met de federale kabinetten zal doen. De vergadering is vastgelegd, zowel nieuwe als de voortzetting en uitbreiding van die ARIEC's zijn te bespreken.

In de tussentijd hebben we deze week een visienota verstuurd naar de werkgroep bestuurlijke handhaving om vervolgens het DIOB-decreet (Directie Integriteitsbeoordeling voor Openbare Besturen) verder af te werken. Ik zal die sowieso bespreken met de verschillende stakeholders en coalitiepartners, om hopelijk tegen de paasvakantie, of na de paasvakantie, met een ontwerp van decreet naar de regering te stappen.

Via samenwerkingsakkoorden wil ik voorzien in een vlotte uitwisseling van relevante informatie tussen de lokale besturen onderling, tussen de bestuurlijke en de gerechtelijke overheden en diensten en tussen de relevante private actoren en de bestuurlijke overheden. Hiervoor zal er op Vlaams niveau een Kruispuntbank Handhaving opgericht worden, waarin alle informatie over vergunningen, subsidies en ook alle informatie waarover inspectiediensten beschikken, gekruist opgenomen kan worden.

De bedoeling is dat lokale besturen en Vlaamse, federale en lokale handhavingspartners, zoals de bestuurlijke politie, hier toegang toe kunnen krijgen, uiteraard met respect voor het beroepsgeheim, het geheim van het onderzoek en de bescherming van de persoonsgegevens. In eerste instantie zullen daar enkel Vlaamse gegevens in opgenomen worden, maar het doel is om die uit te breiden met federale gegevens door samenwerkingsakkoorden met de verschillende diensten aan te gaan. Het zal ook een beetje van de timing van de federale collega's en instanties afhangen hoe we dat doen. Op het overleg dat komt, gaan we dat ook aankaarten. Vorig jaar zijn er wel al contacten geweest tussen mijn diensten en de bijzondere belastingdienst met het oog op het bekijken van de mogelijkheden tot informatiedeling, en ook met de geïntegreerde politie is deze oefening gaande.

Ik deel uw mening en sta zeer positief tegenover een multiagencysamenwerking. Ik ben zelf vragende partij om verder te bekijken hoe de multiagencybenadering die werd geïnstalleerd voor de preventie van terroristische misdrijven met een regierol voor de burgemeesters, toegepast kan worden bij de gecoördineerde aanpak van andere ernstige problematieken. De LIVC R is overigens niet de eerste multiagencybenadering die werd geïnstalleerd om een specifieke problematiek aan te pakken. Ook de ketenaanpak bij intrafamiliaal geweld en de Family Justice Centers werken op een vergelijkbare manier, alsook de ketenaanpak KOMPAS+, naar jeugddelinquenten toe. We zien dat die aanpak zijn vruchten afwerpt. Het lijkt mij op termijn zinvol om te werken naar een duidelijke structuur, die ook gebonden is aan een fysieke locatie waar een aantal kerndiensten ook effectief aanwezig zijn en waarbij een overkoepelend en duidelijk kader inzake informatie-uitwisseling en samenwerking wordt gecreëerd, opdat sneller kan worden ingespeeld op fenomenen die een multiagencyaanpak behoeven. Ik ben absoluut voorstander om hier samen met de lokale besturen verder over na te denken. Hierbij moet ik wel verduidelijken dat de installatie van casusoverleg slechts mogelijk is in het kader van de doelstellingen zoals omschreven in artikel 458ter van het Strafwetboek, met name de bescherming van de fysieke en psychische integriteit van de persoon of derden, of ter voorkoming van terroristische misdrijven, of misdrijven gepleegd in het kader van een criminele organisatie. Voor de verdere uitbreiding van dat kader hebben wij dus ook het federale niveau nodig.

Voorafgaand aan de opmaak van het LIVC R-draaiboek werden de Vlaamse sectoren van Welzijn, Jeugd, Onderwijs, Sport en Cultuur geconsulteerd zodat we maximaal rekening kunnen houden met hun bezorgdheden. De VVSG begeleidt momenteel het werkproces voor de opmaak van het draaiboek. We zullen de betrokken organisaties vragen om feedback te geven op de ontwerpversie van het draaiboek, zodat de VVSG de nodige aanpassingen en aanvullingen kan doorvoeren.

Een eerste preliminaire draft werd ons opgeleverd maar moet nog opnieuw besproken worden met zowel het platform radicalisering als alle betrokken sectoren, zodat we echt tot een gedragen document kunnen komen. Het is natuurlijk heel belangrijk dat daar een draagvlak voor is. Bovendien zal het draaiboek samenhangen met het decretale kader, dat momenteel voorligt bij de Raad van State, zoals u weet.

In december heb ik overleg gepleegd met het BIBOB-bureau (Bevordering Integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur) in Nederland om voldoende zicht te krijgen op hun werking en samen te bekijken hoe de grensoverschrijdende samenwerking opgebouwd kan worden. Mijn kabinet heeft volgende week een aanvullend overleg met hen om op termijn, zodra ons DIOB-decreet in werking treedt, tot een samenwerking te komen.

De voorzitter: De heer Brouns heeft het woord.

Jo Brouns (CD&V): Dank u voor uw uitgebreide antwoorden, minister. Ik wil misschien beginnen met een belangrijke vraag. Het is goed dat u mee ijvert om die arrondissementale informatie- en expertisecentra te verduurzamen en het liefst uit te rollen over heel Vlaanderen. Dat in dat verband een samenwerking wordt opgezet met het federale niveau, lijkt mij uiterst noodzakelijk vanwege de bevoegdheden daar. Betekent dat ook dat u als Vlaams minister en de Vlaamse Regering ook zullen bijdragen, mee zullen financieren?

Ik vind het ook heel goed dat er nu gewerkt wordt aan die Kruispuntbank Handhaving, zodat er heel snel en efficiënt informatie uitgewisseld kan worden over personen, bedrijven of organisaties tussen inspectiediensten, en dat dat geen kokerbenadering is, dat men van elkaar de informatie niet kent.

De zeer ruime betrokkenheid bij het draaiboek kan ik alleen maar toejuichen, en ik wil nogmaals benadrukken dat dat cruciaal is, omdat ik toch wel vaststel dat er vaak heel wat wantrouwen is op het terrein om aan zo'n casusoverleg deel te nemen. Bij scholen, maar vooral ook bij jeugd- en jongerenverenigingen is het toch geen evidente kwestie om aan zo'n tafel waar ook lokale besturen en politie zitten, informatie te delen. Het is een heel belangrijk aspect dat dat zeer goed begeleid wordt, en vertrouwen is daar toch wel het sleutelwoord waaraan gewerkt wordt bij de opmaak van het draaiboek.

Ik heb u ook positief horen spreken over de multiagencyaanpak die inderdaad niet uniek is wat betreft de LIVC-werking. Dat is ook zo. Tegelijk erkent u ook dat de continuïteit van die werking belangrijk is, meer zelfs, dat we die moeten versterken. Dat blijkt ook uit de evaluatie door de VVSG in de context van hun EMMA-project, een Europees project waarbij ze middelen kregen vanuit Europa om de evaluatie te maken van de LIVC-werking enerzijds – ze hebben zes steden genomen waar de LIVC's vandaag operationeel goed draaien – en anderzijds is ook een zelfevaluatietool het doel van dat project. Hoe ziet u de continuïteit van die extra expertise die nu opgebouwd is, bewaard en bestendig na het ... (*onverstaanbaar*) ... project?

De voorzitter: Mevrouw Blancquaert heeft het woord.

Adeline Blancquaert (Vlaams Belang): Ik sluit mij volledig aan bij collega Brouns. Ik heb zelf via mijn schriftelijke vraag nummer 910 reeds gepeild naar de stand van zaken voor het opstellen van het LIVC-draaiboek, dat, zoals collega Brouns terecht opmerkt, een van de sleuteldocumenten is voor een efficiënt en krachtadig lokaal veiligheidsbeleid. In het antwoord op mijn vraag, minister, stelde u dat u dit draaiboek tegen eind 2020 zou finaliseren, waarna u beloofde om de definitieve ontwerpversie aan de parlementsleden ter beschikking te stellen. We wachten tot op heden nog altijd vol ongeduld op de tekst van dit draaiboek. Er is een Vlaams gezegde, minister, collega's: 'Veel beloven en weinig geven, doet de gekken in hoop leven.' Wij hopen in ieder geval dat u de commissieleden niet langer voor de gek zult houden. Vandaar dus ook mijn aansluitende vraag: welke concrete datum kunt u geven waarop wij de tekst van het draaiboek, zoals beloofd, zullen ontvangen?

De voorzitter: De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (sp.a): Ik wil mij aansluiten bij het pleidooi van collega Brouns om hier effectief werk van te maken. Wat de timing betreft, minister, begrijp ik dat dat voor ons, parlementsleden, dus na het paasverlof zal zijn. Oké, als dat de timing is, geen probleem. Maar ik wil toch nog kort benadrukken wat ik ook gezegd heb toen de collega's van CD&V een kadernota voorgesteld hebben. Ik vond dat, eerlijk gezegd, een heel goede kadernota. Ik heb daar twee opmerkingen op gemaakt die ik nog kort wil herhalen.

Eén: een heel luik daarvan had natuurlijk betrekking op federale bevoegdheden. In die zin denk ik dat het uitklaren daarvan wellicht niet zal kunnen gebeuren in één gesprek. Het is heel belangrijk om een kader uit te tekenen waarbinnen we handelen en waarbinnen we niet handelen. Een tweede opmerking op de nota van collega Brouns was toen op het financiële luik, omdat uiteraard een groot stuk daarvan vanuit het federale komt. Daarmee bevestig ik eigenlijk mijn eerste opmerking.

Het laatste wat ik nog wil opmerken: ik denk dat het echt belangrijk is dat we het raam uittekenen waarover we spreken. Ik hoor heel vaak burgemeesters – ik ben dat zelf ook geweest – en die hebben natuurlijk graag dat ze zo veel mogelijk te zeggen hebben en zo veel mogelijk zelf kunnen doen, dat is heel menselijk. Maar langs de andere kant hoor ik daar ook commentaren op van mensen die geen

burgemeester zijn, of zelfs van burgemeesters die vinden dat ze die bevoegdheden niet moeten hebben. Ik denk dat we goed moeten afbakenen voor we het debat beginnen, binnen welk kader we eigenlijk werken, zowel wat die federale bevoegdheden betreft, maar ook wat betreft de bevoegdheden die we echt meer aan gemeenten en in casu aan burgemeesters willen toekennen.

Maar voor de rest mijn steun voor het ontwerp van decreet dat er dan zal aankomen. Hopelijk kunnen we het zo snel mogelijk bespreken in deze commissie.

Steven Vandeput (N-VA): Ik zou bij de heer Vandenhove willen aansluiten. Natuurlijk is de globale lokale veiligheid de eerste bezorgdheid van alle burgemeesters. In dat kader is het wel belangrijk dat zij een wettelijk kader hebben waarin ze met rechtszekerheid kunnen werken, wat vandaag soms een beetje moeilijker is. Minister, als u daar verduidelijking in kunt verschaffen, is dat altijd goed meegenomen.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Inderdaad, voorzitter, duidelijkheid verschaffen is ook de bedoeling waarom we dit ontwerp van decreet maken. Dat is heel belangrijk. Daarom hebben we ook meermaals samengezeten met verschillende instanties om alles goed op elkaar af te stemmen.

Collega Blancquaert zegt: 'veel beloven, niets doen'. Mevrouw Blancquaert, u hebt nog niets gedaan en uw partij heeft al helemaal niets gedaan, dus ik moet hier geen lessen krijgen van u. Ik vind dat eigenlijk wel heel straf om zulke populistische uitspraken te doen. Ik stel voor dat u op het terrein gaat, dat u hier misschien eens komt kijken wat voor werk hier wordt verzet. U staat daar allemaal niet bij stil. Met heel het LIVC-decreet bijvoorbeeld hebben wij heel wat overleg en consultaties gedaan bij Jeugd, Welzijn, Cultuur, Sport, noem maar op – dat was ook wel nodig. We hebben een werkgroep waarin de VVSG en verschillende steden zitten, waar het draaiboek ook zeer zorgvuldig wordt opgesteld en waarnaar het dan ook nog eens zal teruggaan. Ik weet niet wat u daarmee eigenlijk wilt zeggen, maar ik denk dat hier wel degelijk heel veel werk wordt verzet, dat wij ook proberen heel goed zaken op elkaar af te stemmen en draagvlak te krijgen binnen de samenleving, bij de burgemeesters, die het ook goed willen weten. Ik laat dus het populisme aan u over. U en uw partij hebben nog niets gedaan, nada, nul. Dat dus wat uw uitspraak betreft. Foei!

Mijnheer Brouns, wat de ARIEC's betreft, is er momenteel inderdaad geen extra financiering voorzien, omdat het gaat over een federale bevoegdheid. Wel is er samenwerking op het vlak van het aanleveren van informatie van onze inspectiediensten aan de ARIEC's. Op financieel vlak is er van onze kant nog niets voorzien, omdat de bevoegdheid op het federale niveau zit.

De voorzitter: Mevrouw Blancquaert, het is niet voorzien dat u nu nog op dit punt kunt tussenkomen. U kunt dat altijd later nog eens. (N.v.d.r.: Tijdens de behandeling van de samengevoegde vragen om uitleg 1179, 1180, 1223, 1233 en 1252 komt Adeline Blancquaert hier nog even op terug.)

De heer Brouns heeft het woord.

Jo Brouns (CD&V): Ik dank u voor uw antwoorden.

Wat dat laatste betreft, kan het misschien wel interessant zijn om te kijken naar de diensten die worden uitgenodigd bij flexacties op het terrein. Die Arrondissementale Informatie- en Expertisecentra werken heel nauw samen met de lokale besturen, maar ook met alle Vlaamse inspectiediensten. Dat vergt natuurlijk capaciteit. In die zin zouden wij die diensten minstens indirect zodanig kunnen

versterken dat zij daarin maximaal een rol kunnen spelen. Dat wilde ik nog meegeven als beleidssuggestie.

Maar ik ben vooral bekommerd over de continuïteit van de expertise die onder-tussen werd opgebouwd in de VVSG. Zij hebben nu een langlopend evaluatie-project, het project EMMA, dat Europees wordt gefinancierd. Daaruit hebben ze een aantal belangrijke vaststellingen kunnen trekken, die ze nog steeds aan het opmaken zijn. Het is belangrijk om alle conclusies uit die evaluatie maximaal mee te nemen bij de opmaak van de draaiboeken. Het bundelen van die good practices is cruciaal. Om die continuïteit na januari 2022 te kunnen garanderen, lijkt het mij goed om die maximaal te bundelen binnen de VVSG. Als je met hen in gesprek gaat, merk je dat het niet evident is om die continuïteit te garanderen en te bestendigen na januari 2022, wanneer dat pakket middelen expertisecapaciteit van Europa wegvult. Het zal aan ons, Vlaanderen, zijn om te bekijken hoe we dat kunnen doen. De lokale besturen zijn immers wel degelijk vragende partij, zo blijkt ook uit het traject dat met die zes LIVC's wordt gelopen, om directe ondersteuning te blijven krijgen. We stellen op het terrein vast dat het vaak over veel meer gaat dan enkel radicalisering en polarisatie. Het gaat ook over hoe je preventief – en zo belanden we weer bij het begin van de commissievergadering – met jongeren aan de slag kunt gaan, bijvoorbeeld rond positieve identiteitsontwikkeling.

Dat brengt mij bij het punt dat we in de vorm van een steunpunt binnen de VVSG capaciteit zouden moeten kunnen onderbrengen die de lokale besturen op een duurzame manier kan versterken bij de uitrol en de continuïteit van de werking van de lokale integrale veiligheidscel. Want als je met de collega's spreekt, voel je dat het is begonnen met radicalisering en terrorisme, en dan is het verschoven naar polarisatie. Als je vandaag mee rond de tafel zit, dan voel je vaak de neiging en vooral de – terechte – behoefte om over andere thema's te spreken. Ook preventief, in het kader van een aantal casussen, kunnen we een aantal zaken voorkomen wat betreft de veiligheid.

Mijn pleidooi is om de opgebouwde expertise binnen de VVSG in relatie tot een nauwe samenwerking en evaluatie met die LIVC's vast te houden en te bestendigen, eventueel in de vorm van een steunpunt. Ik hoop dat u dat idee ernstig wilt onderzoeken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Ludwig Vandenhove aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het optreden tegen onverantwoord bezit van huisdieren – 1083 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Steven Vandeput

De voorzitter: De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (sp.a): Minister, ik ben bij u terechtgekomen omdat het probleem dat ik schets, een echt probleem is. U moet er de kranten van de laatste weken maar eens op naslaan. Ik weet niet of het te maken heeft met het kerstreces of met andere zaken, maar bijna dagelijks lees je daarin wel iets over een of ander bijtincident in de openbare ruimte.

Ik heb deze vraag ook al gesteld aan uw collega Ben Weyts, maar hij zegt dat dat uiteindelijk niets te maken heeft met dierenwelzijn als dusdanig. Ik weet ook dat je kunt discussiëren over de bevoegdheid hierrond, hoewel ik denk dat dit echt oplosbaar is door een aantal afspraken te maken en een bepaald kader uit te tekenen.

Zo'n bijtincident met honden laat nogal wat sporen na. Iedereen denkt, na het lezen van de krant: het is afgehandeld, er komt een vergoeding, er is een verzekering of er is geen verzekering.

Maar daarmee is de zaak niet opgelost. Het blijkt dat mensen zich daar echt mee bezig houden. Want goed, sommige honden overleven het bijtincident, maar het bezorgt hun natuurlijk een bepaalde stress. En ook de eigenaars blijven daarmee kampen. En situaties waarin een hond overlijdt of moet worden afgemaakt, zijn niet alleen pijnlijk op dat moment, maar hebben ook heel wat psychische gevolgen.

Een therapeut heeft een bepaald voorstel gedaan, waar ik nogal achter sta. In afspraak met de lokale politiezones en de gemeenten zouden er protocollen worden ontwikkeld voor wanneer er zoiets gebeurt tussen twee personen. Ik zeg personen, omdat die honden meestal – of beter: gewoonlijk en ook liefst – eigendom zijn van de ene of andere persoon. Er moeten afspraken worden gemaakt voor wanneer zoiets gebeurt. En liefst gebeurt dat natuurlijk niet, in de zin dat honden aan de leiband worden gehouden, zoals dat door de meeste gemeenten of politie-reglementen wordt bepaald.

Minister, ten eerste, ziet u in uw bevoegdheid voor justitie en handhaving mogelijkheden om op te treden op dit vlak? Is het bijvoorbeeld niet mogelijk om, in contact met de lokale politie, daarin bepaalde initiatieven te nemen, het liefst samen met de minister van Dierenwelzijn, zeker nu de verbindingsofficier er is en heel wat zones ondertussen een dierenpolitie hebben – en zoals in het geval van de voorzitter, in Hasselt, een goed werkende dierenpolitie?

Ten tweede: kunt u, in dezelfde zin, initiatief nemen om de dierenpolitie in die gemeenten en politiezones specifiek aandacht daarvoor te laten hebben? Dat is geen kwestie van geld, maar vooral van mentaliteit en de wil om het te doen.

Ten derde: wat vindt u van het voorstel om lokaal te werken met een soort van protocol, dat hondenbezitters vrijwillig kunnen ondertekenen om meer aandacht te hebben voor andere aanwezigen in de openbare ruimte en voor een betere opvolging bij incidenten? Dat sluit niet uit dat verzekeringen, normale juridische situaties, gewoon kunnen blijven voortgaan. Kunt u hierin een ondersteunende rol spelen, bijvoorbeeld in samenspraak met de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG), de politiezones, maar ook met de parketten? Alle zichzelf respecterende parketten hebben nu ook een procureur die specifiek bezig is met dat dierenwelzijn. Zij zullen er ongetwijfeld toe bereid zijn om daaraan mee te werken.

Ten vierde: hebt u deze aangelegenheid al besproken met uw federale collega's? Ik benadruk vaak hoe belangrijk de lokale politie is. Strikt genomen is dat een bevoegdheid van het federale niveau. Maar dit zijn zaken waarbij er geen fundamentele discussie is over wie er bevoegd is. De kwestie is vooral: hoe slagen we erin om een aantal partners op het terrein te laten samenwerken zonder dat dat extra geld kost?

Nogmaals, u kunt het zelf lezen in de kranten: bijna wekelijks zijn er minimum één of twee incidenten die te maken hebben met dit soort situaties. Het is echt nodig dat we daaraan de nodige aandacht besteden.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Collega Vandenhove, we zien inderdaad dat door corona heel veel mensen gaan wandelen, buitenkomen, de natuur in trekken. Op zich is dat heel positief. Aan de andere kant zien we hier en daar ook wat meer incidenten.

Het Vlaamse Gewest is geen politieoverheid, zoals de minister van Binnenlandse Zaken, de burgemeester en de politiegouverneur dat wel zijn. Ik kan als Vlaams minister bevoegd voor de justitie en de handhaving geen gezag uitoefenen over de politie. De burgemeesters kunnen dat wel.

Ik heb vandaag een overleg gehad met alle gedeputeerden in Vlaanderen. Ook handhaving is daarbij aan bod gekomen. Ook zij hebben geen handhavingsbevoegdheid. En ook daar werd gezegd dat we moeten bekijken hoe dat moet worden georganiseerd.

De burgemeester kan er bij zijn korps op aandringen meer aandacht te besteden aan de naleving van de gemeentelijke politieverordeningen die worden uitgevaardigd om het probleem van loslopende honden te beteugelen.

Als bevoegd minister wil ik meegeven dat het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) eind vorig jaar wel een campagne lanceerde waarbij werd opgetreden tegen loslopende honden in bos- en andere natuurgebieden op basis van het toegankelijkeheidsbesluit en dat het ANB aan de beboetingsentiteit vroeg om prioriteit te verlenen aan de bestuurlijke beboeting van vastgestelde overtredingen. Buiten deze gebieden hebben wij echter geen bevoegdheid.

Het is in elk geval duidelijk dat de Vlaamse overheid niet bevoegd is om de burgerrechtelijke regeling rond de vergoeding van particuliere fysieke of morele schade uit te werken. Dit aspect wordt federaal geregeld.

Ik kan wel onze verbindingsofficier aanspreken. Hij komt volgende week samen met de lokale politie. Ik wil me engageren om aandacht te vragen voor de problematiek, ook lokaal. De burgemeester is als politieoverheid beter geplaatst om onderrichtingen en richtlijnen te geven, in het bijzonder wanneer er gemeentelijke politieverordeningen zijn uitgevaardigd.

In verband met uw voorstel voor het afsluiten van een protocol: aangezien dit niet om een Vlaamse aangelegenheid gaat, zal dit eerder lokaal of federaal geregeld moeten worden. Maar de vraag naar de afdwingbaarheid van een dergelijk protocol rijst.

Deze aangelegenheid werd nog niet besproken met de federale ministers van Binnenlandse Zaken en Justitie.

De voorzitter: De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (sp.a): Ik ben het vergeten te zeggen: u hebt een goed initiatief genomen naar aanleiding van de incidenten op eigendom van het ANB. U hebt opgeroepen om honden zeker aan de lijn te houden en u kondigde 'zero tolerance' aan.

Ik begrijp uw antwoord wel, maar veel vragen die in deze commissie gesteld worden – we verschillen daarover van mening: is Justitie nu Vlaams of federaal? – gaan juist over de afdwingbaarheid, ook bij de lokale politie. Ik wil dat probleem hier aankaarten. Er zou veel kunnen worden opgelost indien de verbindingsofficier sensibiliserend contact zou opnemen met de lokale politiezones. Dat kost geen geld, veel andere zaken die we proberen te realiseren en waar we de lokale en federale politie ook voor nodig hebben, kosten wel geld. Een extra inspanning kan geen kwaad.

U zou kunnen samenwerken met de minister van Dierenwelzijn. Dan zouden we veel dierenleed kunnen vermijden.

Ik hoop dat u gelijk hebt, dat het toenemend aantal incidenten te maken heeft met corona, dat mensen meer in de natuur en op straat zijn. Het zijn zeker dingen die

regelmatig gebeuren – de burgemeesters kennen dat maar al te goed –, ook buiten corona.

De voorzitter: De heer Brouns heeft het woord.

Jo Brouns (CD&V): Collega Vandenhove, dit doet zich inderdaad steeds vaker voor. Ik kan bevestigen dat er in coronatijden bijzonder veel gewandeld wordt, ik wandel zelf ook veel. Het principe geldt ook hier: beter voorkomen dan genezen. Dierenwelzijn is een Vlaamse bevoegdheid, en ook lokaal, steeds meer mensen gaan ermee aan de slag. We moeten onze verantwoordelijkheid nemen en bijvoorbeeld maximaal inzetten op hondenlosloopzones. Ook op de grondgebieden en in de bossen van het ANB zouden die zones maximaal moeten worden ingericht. Er bestaan er al heel wat, maar daar kunnen we nog een heel traject afleggen. We geven de eigenaars ook de ruimte en de mogelijkheid om de hond te laten loslopen.

Collega Vandenhove, inderdaad, de politiezones die dat vandaag nog niet actief opnemen, die hebben natuurlijk wel ook een democratisch orgaan, en iedereen moet zijn rol spelen om ervoor te ijveren dat er in elke politiezone een dierenpolitie actief is om dat mee op te pikken. Ik stel ook wel vast dat men moet sensibiliseren wat die hondenlosloopzones betreft. Als die echter eenmaal voldoende zijn ingeburgerd, en dat zijn interessante plaatsen, waar de mensen meestal ook hun honden uitlaten, dan wordt dat wel geapprecieerd, en dan heeft dat ook echt wel een heel goede werking. Dat wil ik toch benadrukken.

Steven Vandeput (N-VA): Mijnheer Vandenhove, als voorzitter van een politiezone met de eerste inspecteur specifiek voor dierenaangelegenheden wil ik toch ook wel aanbrengen dat, als je wilt zoeken naar mogelijkheden, dat ook bestuurlijk kan worden aangepakt. Dat is een feit. Misschien moet men ter zake niet geweldig veel richtlijnen en protocollen maken. Men zou een platform moeten vinden, desnoods via de VVSG, om goede praktijken te delen op het vlak van de bestuurlijke aanpak van incidenten. Pas had ik nog te maken met een bijtincident, weliswaar door uitgebroken honden, waarbij jammer genoeg een ander hondje het leven heeft gelaten. Dat is allemaal heel erg, natuurlijk. Via een bestuurlijke aanpak, ook met het verleggen van de kosten, het erkennen van schuld en dergelijke meer, kun je heel ver komen. Je moet niet altijd overgaan tot het euthanaseren van de betrokken honden. Je biedt natuurlijk geen oplossingen, aangezien het feit gebeurd is, maar onder andere via de interventie van een hondenpsycholoog kun je lokaal heel ver komen in de afhandeling daarvan, gewoon door een bestuurlijke aanpak, die vandaag juridisch mogelijk is.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Mijnheer Vandeput, ik ben het natuurlijk eens met wat u op het einde zei. Vanuit mijn bevoegdheid Omgeving zijn we vorig jaar met die campagne gestart wat die loslopende honden in het bos en andere natuurgebieden betreft. Ik denk dat die bij heel wat mensen heel goed is aangekomen qua bewustwording. We hebben daar ook heel veel reacties op gehad. We hebben ook minder goede reacties gehad, van mensen die vinden dat de honden vrij moeten rondhuppelen, en niet aan de leiband. Ik denk echter dat dat wel een goede campagne is en dat we dat moeten blijven doen. We hebben ook beboet. We hebben ook gevraagd om prioriteit te verlenen aan die bestuurlijke beboeting bij vastgestelde overtredingen. De burgemeesters, de lokale besturen zijn echter natuurlijk aan zet wat het uitvoeren van verordeningen en het mee aanpakken van dat probleem betreft. Ik zal dus aan onze verbindingsofficier vragen om daar de nodige aandacht op te vestigen wanneer hij volgende week samenzit met de lokale politie.

Collega Brouns, wat de losloopzones betreft: ik zal dat meenemen in mijn andere bevoegdheidsdomein en eens bekijken wat er daar nog kan gebeuren. Of was het collega Vandenhove die dat vroeg?

De voorzitter: De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (sp.a): Mijnheer Vandeput, zonder er een debat tussen Hasselt en Sint-Truiden van te willen maken, de eerste dierenpolitie is opgericht in Sint-Truiden in 2002, uiteraard met medewerking van mijn toenmalige commissaris, die nu uw commissaris is.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Ludwig Vandenhove aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de oprichting van een Vlaams Agentschap Justitie en Handhaving – 1179 (2020-2021)

VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de voorbereiding en opstart van het nieuwe Agentschap Justitie en Handhaving – 1180 (2020-2021)

VRAAG OM UITLEG van Maaïke De Vreese aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de oprichting van het nieuwe Vlaamse Agentschap Justitie en Handhaving – 1223 (2020-2021)

VRAAG OM UITLEG van Adeline Blancquaert aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de oprichting van het Vlaamse Agentschap Justitie en Handhaving – 1233 (2020-2021)

VRAAG OM UITLEG van Celia Groothedde aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het nieuwe Vlaamse Agentschap Justitie en Handhaving – 1252 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Steven Vandeput

De voorzitter: Collega's, we hebben nog een drukke agenda voor de boeg en de minister moet ons om halfzeven verlaten. Ik herinner u er allen aan dat we nog altijd in de proefperiode met betrekking tot de beperking van de spreektijd zitten. Ik vermoed dus dat één keer de situatie uiteenzetten kan volstaan, en dat men zich het best concentreert op de punten die men wil maken.

De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (sp.a): Minister, u zei het al in uw beleidsverklaring, maar hebt het tussen Kerstmis en Nieuwjaar nog eens benadrukt – dat is altijd een media-luwe periode, dus goed om iets aan te kondigen – dat u een nieuw agentschap voor Justitie zult oprichten, dat alle diensten die betrekking hebben op de Vlaamse justitie zal bundelen. Dat zal dus die elementen samenvoegen waarvoor Vlaanderen nu al bevoegd is. Zo zou de efficiëntie van onder meer de slachtoffer-begeleiding, de werkstraffen en de enkelbanden worden verhoogd. Een transitie-manager krijgt de opdracht om alle justitiële diensten uit het Vlaamse Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (WVG) over te hevelen en samen met de Dienst van de Bestuursrechtscolleges (DBRC) en de Coördinatie Vlaams Handhavingsbeleid (CVH) in een nieuw agentschap te verenigen. Er zouden 128 nieuwe ambtenaren worden aangeworven om dat agentschap te versterken. Over de verbindingsofficier heb ik het al een paar keer gehad. Die is blijkbaar sinds vorige week aangeworven. Alles samen zou dat nieuwe agentschap ongeveer 1000 medewerkers tellen, waardoor

het volgens uw verklaringen tijdens het kerstreces – en dat zal ook wel zo zijn – een van de grootste Vlaamse agentschappen zal worden.

Ik heb de volgende vragen. Welke bevoegdheden en diensten zullen precies worden ondergebracht in dat nieuwe agentschap? U hebt het voornemen om 128 extra ambtenaren aan te werven. Over welke functies zal het precies gaan? Waarvoor zullen ze worden ingezet? Kunt u de noodzaak van het aanwerven van die 128 nieuwe ambtenaren concreet duiden? Op welke cijfers steunt u daarvoor? Wordt daarmee ook geanticipeerd op toekomstige bevoegdheden? Over welke toekomstige bevoegdheden gaat het precies, en hoe zeker bent u dat die bevoegdheden van Vlaanderen voor 2024 verder zullen worden uitgebreid? Binnen welke termijn zal dit agentschap worden opgericht?

De voorzitter: Mevrouw De Vreese heeft het woord.

Maaïke De Vreese (N-VA): Collega's, er komt inderdaad een nieuw Agentschap Justitie en Handhaving. Daardoor komt er een einde aan de versnippering van de diverse justitiële diensten. Ik denk dat dat een zeer belangrijke evolutie is. Het bundelen van die bevoegdheden moet ervoor zorgen dat er een meer daadkrachtig beleid kan worden gevoerd, dat inzet op een betere opvolging van slachtoffers en een kordatere opvolging van daders. Die transitie-manager is hier ook al ter sprake gekomen. Die wordt aangesteld en die moet alles mee in goeie banen leiden en waken over de continuïteit van de opdrachten en de overheveling van de diverse bevoegdheden.

Minister, met deze stap legt u de fundamenten voor de Vlaamse justitie van de 21e eeuw, slagkrachtig en efficiënt, waarbij het slachtoffer centraal staat en straffeloosheid wordt aangepakt. Naast het bundelen van de diverse diensten in één agentschap versterkt u ook die diensten, zoals gezegd, met 128 extra justitie-assistenten. In deze commissie hebben we ook al gemerkt dat het bijvoorbeeld belangrijk is dat werkstraffen wel degelijk worden uitgevoerd. Daartoe zullen die mensen zeker en vast een nuttige bijdrage kunnen leveren, zodat er geen straffeloosheid is in Vlaanderen en die daders ook kordaat worden aangepakt. Ik denk dat dat zeer belangrijk is: mee werken aan een veilige samenleving is wat mij betreft dé kerntaak van de overheid, en dus ook van de Vlaamse overheid. Die focus, die prioriteit is voor onze fractie zeer belangrijk.

Minister, hoe zult u met dit nieuwe agentschap zorgen voor een versterkt Vlaams justitie- en handhavingsbeleid? Wat zijn uw verwachtingen met betrekking tot de uitvoering van de extra aanwervingen zoals voorzien in het personeelsplan? Wat is de stand van zaken in verband met de voorbereiding van de beoogde transities?

De voorzitter: Mevrouw Blancquaert heeft het woord.

Adeline Blancquaert (Vlaams Belang): Voorzitter, ik wil nog even concreet terugkomen op de reactie van de minister daarnet, want ik pik dergelijke uitspraken echt niet. Minister, ik vind het een zeer kinderachtig antwoord. Ik vraag een concrete datum en opnieuw kunt u geen concrete datum geven. Daarnaast raad ik u aan om de Vlaamse zegswijzen en spreekwoorden opnieuw in te studeren, want ik heb niet gezegd dat u niks doet, ik heb gezegd dat u weinig geeft, en als dat uw reactie is op de vraag van een oppositiepartij om een simpele datum te geven, dan denk ik dat er meer werk aan de winkel aan uw bureau is dan aan het mijne.

Minister Zuhail Demir: Collega Blancquaert, ik denk dat ik alle data vanbuiten ken.

De voorzitter: Mevrouw Blancquaert heeft het woord.

Adeline Blancquaert (Vlaams Belang): Dank u wel, voorzitter. Minister, uw persoonlijke aanval is dan ook allesbehalve professioneel. Het is een waar zwaktebod. Het is beneden alle peil. Het is een minister onwaardig.

Collega's, ik ga dan over naar belangrijkere zaken, waarover ik wél graag spreek. Ik trap namelijk een open deur in als ik zeg dat onze fractie alleen maar kan toejuichen dat heel wat bevoegdheden nu Vlaams in plaats van federaal zijn geworden. Ik zal niet herhalen wat de collega's al hebben gezegd tijdens hun vorige vragen.

Minister, wij bewonderen uw grenzeloze ambities om naam en faam te maken als eerste Vlaamse minister van Justitie, maar we hebben vragen bij uw manier van handelen en ook bij uw uitspraken, waarmee u blijkbaar opnieuw zowel het Vlaams Parlement als deze commissie volledig over het hoofd ziet en volkomen negeert. Dan denk ik maar aan het actieplan ter bestrijding van seksueel geweld, dat zo dadelijk aan bod komt. Bovendien gaf u in uw recente antwoorden op parlementaire vragen aan dat er nog tal van onzekerheden zijn over de toekomst van de Vlaamse justitie en handhaving.

Minister, vandaar dan ook mijn vragen. Kunt u uw blauwdrukplannen inzake de oprichting van uw Vlaams Agentschap Justitie en Handhaving, met inbegrip van het kostenplaatje, toelichten, gelet op de impact van de door u aangekondigde hervorming? Wat is de timing die ter zake wordt gehanteerd? Welke afspraken zijn er ter zake al gemaakt met uw collega-ministers? Welke initiatieven zal de Vlaamse Regering nemen om de gewenste overdracht van federale justitiebevoegdheden naar Vlaanderen te realiseren, waarop u toch aankondigt u te willen voorbereiden? Over welke concrete bevoegdheden gaat het dan? Hoe zal deze mogelijke overdracht van bijkomende bevoegdheden dan wel concreet worden voorbereid?

De voorzitter: Mevrouw Groothedde heeft het woord.

Celia Groothedde (Groen): Minister, de collega's hebben het al gezegd: er is in de media inderdaad heel breed bericht over uw voornemen van een Agentschap Justitie en Handhaving, al was dat niet heel diepgaand. Men had het over de imminente aanwerving van 128 nieuwe ambtenaren. U zegt dat er op termijn sprake zal zijn van 1000 werknemers. Dat is erg veel. U geeft in de pers ook aan dat u mensen die nu al met gerechtelijke materie bezig zijn, wilt overplaatsen. U gaat er ook van uit dat het niet zal blijven bij de bevoegdheden van vandaag, een boude aanname.

Ik heb daar een aantal vragen bij gesteld. Als het over de overgeplaatste mensen gaat, over hoeveel overgeplaatste mensen moet dat dan gaan? Vanuit welke administraties komen zij? Welke functies hebben die mensen tot nu toe vervuld, en welke zullen zij vervullen in dit nieuwe agentschap? Gaat dat dan gepaard met verschuivingen in de organisatie?

De transitie-manager en de verbindingsofficier, zijn dat dezelfde functies? Wanneer is die manager aangenomen? Welke ervaring heeft die persoon in de beleidsdomeinen die op dit moment onder uw bevoegdheid Justitie vallen? Wat is de taakafbakening?

U gaat ervan uit dat er een uitbreiding van bevoegdheden zal zijn. Ik stel dan de logische vraag: om welke uitbreiding zal dat volgens u gaan?

U zegt dat het agentschap duizend medewerkers moet tellen. Ik vraag me af waarop u dat aantal baseert. Op welke tijdlijn ziet u de uitbreiding naar duizend werknemers? Wanneer zullen die aanwervingen gebeuren? Tegen wanneer en volgens welk plan zal men die duizend bereiken?

Hoeveel van de 128 nu geplande aanwervingen zullen waar worden ingebed? Ik zie u zo'n beetje meewarig knikken, maar het is echt wel iets groots dat u daar hebt gelost in de pers, dus het is logisch dat er veel vragen over komen.

Welk overleg is er geweest met de andere gemeenschappen en bevoegde niveaus over die voornemens? Hoe staan zij tegenover uw plannen? Welke afspraken zijn er gemaakt en op welke manier zal dit worden gecoördineerd?

Bent u voornemens om dit buiten die organisatorische verandering ook met een inhoudelijke verandering of een verandering in doelstellingen gepaard te laten gaan, of gaat u inhoudelijk op hetzelfde elan verder? Mochten er daar veranderingen in zijn, welke?

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Tijdens de bespreking van de begroting 2020-2021 voor Justitie en Handhaving stelde u dat in 2021 het nieuwe Vlaamse Agentschap Justitie en Handhaving vorm zal krijgen. In een recente persmededeling hebt u dat nog eens herhaald en aangekondigd dat u daar werk van zult maken en een transitie-manager zult aanstellen.

Kunt u toelichting geven met betrekking tot de aanstelling van die transitie-manager? Wat zal het plan van aanpak zijn van deze transitie-manager? Door wie zal deze transitie-manager bijgestaan worden, rekening houdend met het feit dat er heel wat en sterk verschillende beleidsdomeinen bij elkaar gebracht worden? Wat is de voorziene timing? Welke organisatiestructuur of welk organigram hebt u dan voor ogen? Is er hierover ook overleg gepleegd met de betrokken ambtenaren?

Kunt u een exact cijfer geven van het totaal aantal personeelsleden dat bij deze clustering betrokken is, evenals een opdeling per onderdeel?

In de persmededeling staat ook dat er werk wordt gemaakt van de oprichting van lokale antennes van de justitiehuisen, waarvoor in het decreet de mogelijkheden werden gecreëerd. Wat is de timing hiervan? Over hoeveel antennes gaat het en waar zullen die gevestigd worden of bereikbaar zijn? Worden daarvoor bijkomende aanwervingen voorzien. Zo ja, hoeveel?

Reeds eerder maakten de justitiehuisen na de bevoegdheidsoverdracht de overstap naar de Vlaamse administratie binnen het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. Nu is er voor de tweede maal – en vrij kort na elkaar – een nieuwe transitie. Hoe zult u ervoor zorgen dat deze nieuwe transitie geen vertraging creëert in de werking en de dienstverlening?

De reden dat de justitiehuisen na de bevoegdheidsoverdracht naar de Vlaamse administratie binnen WVG werden overgebracht, was het tot stand brengen van een korte lijn met de partnerorganisaties en de daar bestaande expertise rond sociaal werk en begeleiding. Dat blijft vanzelfsprekend belangrijk en dit moet nauw op elkaar blijven aansluiten. Hoe zult u de samenwerking met de partnerorganisaties en de vermelde expertise waarborgen?

Kunt u meer toelichting geven met betrekking tot de aanstelling van de verbindingsofficier?

De voorzitter: Collega's, ik wil even opmerken dat ik nogal wat vragen heb gehoord die eerder de vorm van een schriftelijke vraag hebben. 'Hoeveel', 'wat' en 'wanneer' geven eigenlijk aanleiding tot een schriftelijke vraag.

Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Er zijn heel veel vragen. Dat wil, denk ik, zeggen dat iedereen heel tevreden is dat Vlaanderen een eigen Agentschap Justitie en Handhaving zal hebben, waarin we onze justitiële bevoegdheden kunnen clusteren en samenbrengen. We kunnen daardoor een visie op de Vlaamse justitie ontwikkelen. Die visie is duidelijk en die hebben we ook meermaals besproken in de commissie. In deze visie worden slachtoffers centraal gesteld en vertrekken we vanuit het slachtoffer. Daarom komt er ook extra personeel voor slachtofferonthaal. We zullen daders ook veel beter en kordater opvolgen. We willen werk maken van intrafamiliaal geweld, we willen de Family Justice Centers (FJC's) verder uitbreiden. Ook het Vlaams Centrum Elektronisch Toezicht (VCET) valt onder dit nieuwe agentschap.

Tot voor kort werden al die zaken wat ondergesneeuwd door de andere bevoegdheden. In het regeerakkoord werd overeengekomen dat we die allemaal zouden clusteren. Mevrouw Schryvers merkte terecht op dat daar in de beleidsnota Justitie al melding van werd gemaakt. Sommige collega's laten uitschijnen dat dit uit de lucht komt vallen. Misschien gaat het te snel, ik weet het niet, maar dat we dit zouden doen, was duidelijk voor mij en de collega's die dit goed hebben opgevolgd in de commissie.

Ik zal nog een aantal zaken verduidelijken.

Ik heb ervoor gekozen om het als agentschap vorm te geven door de grootte van de cluster Justitie en door de Vlaamse visie op Justitie met de strafuitvoering, de opvolging en de veiligheid van de samenleving. Dit is veel te belangrijk om die bevoegdheden bij andere zaken onder te brengen. De principiële beslissing om het agentschap op te richten werd voor de zomer genomen door de voltallige Vlaamse Regering. De exacte datum, 10 of 11 juli, kan ik niet zeggen – schiet me niet dood, straks in de replieken. De oefening om de huidige diensten uit Welzijn te halen, verloopt in goede samenwerking met mijn collega. Op dit moment is een gezamenlijke oefening bezig.

Ik zie niet in – ik denk dat het een vraag was van collega Groothedde – waarom ik afspraken zou moeten maken met andere deelstaten. Het gaat puur over onze eigen bevoegdheid. Ik sta op mijn eigen autonomie om dat zelf vorm te geven en in te delen in het agentschap. We hebben wel telefoon gehad van andere deelstaten, die nu natuurlijk nieuwsgierig zijn en geïnteresseerd zijn. Vlaanderen is voorloper. Het kabinet heeft dus al vragen gekregen van andere deelstaten. Uiteraard zullen we onze ervaringen meedelen aan de andere deelstaten, maar ik ga niet in overleg en ga geen afspraken maken. Het is onze eigen autonomie. Uiteraard zal ik dat in goed overleg doen met de collega's in de Vlaamse Regering.

Zoals collega Schryvers zegt, is het nieuwe agentschap aangekondigd, evenals de aanstelling van de transitie-manager. Ik vertel dus niets nieuws. Ook over het personeelskader, de extra 828 mensen, heb ik in de commissie al heel uitgebreid geantwoord op vragen van collega's. Ik ga dat niet opnieuw doen. Ik wil wel een misverstand uit de wereld helpen dat op de sociale media blijkbaar een eigen leven is gaan leiden. Het gaat over het aantal mensen dat voor dit agentschap zal werken en de extra aanwervingen die er zullen komen. Op dit moment werken er al zo'n 850 mensen voor Justitie en Handhaving, verdeeld over de verschillende departementen en afdelingen. Die mensen zullen we niet meer opnieuw aanwerven, voor alle duidelijkheid. Ze zijn er al en doen al heel veel terreinwerk. Het is niet zo dat ik 1000 mensen zal aanwerven. Wat we wel gaan doen – en dat heb ik in de commissie al verschillende keren geantwoord –, is 128 extra mensen aanwerven voor slachtofferonthaal, voor het Vlaams elektronisch toezicht, voor risicotaxatie enzovoort. Het zijn medewerkers omdat ze voor de Vlaamse overheid werken, maar ze werken vooral op het terrein. Ze zullen ook worden ingezet in de justitiehuisen – niets nieuws onder de zon. Er zullen ook extra justitieassistenten worden ingezet voor daderbegeleiding, bemiddeling, maatregelen, probatie, werkstraffen,

nieuwe projecten zoals snelrecht, tijdelijk huisverbod, drugsopvolgingskamers enzovoort. Daarnaast voorzie ik ook nog ondersteunend personeel voor de justitiehuisen zelf, ook extra kaderregisseurs in het kader van de ketenaanpak van intrafamiliaal geweld. Er komt ook een team van criminologen en psychologen om risicotaxatie uit te voeren, evenals een multidisciplinair team in het kader van radicalisering. Vroeger werd dat uitbesteed, maar dat werd stopgezet wegens een slechte evaluatie. We doen het nu zelf. Het is immers de taak van de Vlaamse overheid om de nodige knowhow en kennis over radicalisering in huis te hebben.

Het zijn dus voor stuk profielen die we nodig hebben om een sterke en daadkrachtige Vlaamse justitie te hebben, een justitie die slagvaardig en geloofwaardig moet zijn en de veiligheid van onze maatschappij moet verzekeren. Als ik me niet vergis, is er op dit moment één justitieassistent voor 220 slachtoffers. Als er in de commissie mensen zijn die vinden dat dit voldoende is, dan stop ik onmiddellijk met al mijn aanwervingen.

Mijn bedoeling is dus om vanuit de Vlaamse Justitie ook de nodige aandacht te hebben voor die slachtoffers. Ja, dat wil dan zeggen dat we inderdaad die aanwervingen moeten doen voor een krachtvolle Vlaamse Justitie.

Ik wil wel een misverstand uit de wereld helpen. Ik hoorde dit in de inleiding van mevrouw Blancquaert. De oprichting van het nieuwe agentschap zal geen 62 miljoen euro kosten. Voor alle duidelijkheid: die 62 miljoen euro is het totale bedrag dat deze regering extra zal investeren in Justitie gedurende deze hele legislatuur. Ik heb dat ook in het begin van deze legislatuur gezegd. Dat werd overeengekomen tijdens de onderhandelingen over het regeerakkoord. We hebben toen gezegd: als we die wachtlijsten voor werkstraffen willen wegwerken, als we slachtoffers beter willen opvangen, als we daders kordater willen opvolgen, als we willen inzetten op snelrecht – al die zaken die ieder van jullie belangrijk vindt en die de maatschappij ook heel belangrijk vindt –, dan moet daar tijdens deze legislatuur ook wel in geïnvesteerd worden. Er wordt geïnvesteerd in mensen, niet in het neerpoten van nieuwe gebouwen, voor alle duidelijkheid. Er komt meer geld voor IT, voor personeel, voor enkelbanden enzovoort. Het bedrag dat afgesproken werd, zullen we gebruiken om Justitie op Vlaams niveau extra te versterken.

De structuur van het agentschap zal ook ruimte bieden om er nieuwe taken bij te nemen in het kader van een eventuele nieuwe staatshervorming in 2024. Ik denk dat collega Groothedde daar een vraag over stelde. Bij het oprichten en vormgeven van een agentschap, moet er ook toekomstgericht gedacht worden. U denkt daar misschien anders over, ik niet. Het debat hierover werd gevoerd in de aanloop naar de vorming van deze regering. Verschillende partijen hebben toen gezegd dat heel de strafuitvoering een Vlaamse bevoegdheid moet worden. We zullen zien. Maar ik wil voorbereid zijn. Ik denk dat dat ook verwacht wordt van een minister die een agentschap aan het vormgeven is. We zullen zien welke bevoegdheden er zullen komen. Maar zelf ben ik een voorstander van coherente bevoegdheden. Ik vind het niet normaal dat wij bijvoorbeeld niets te zeggen hebben over enkelbanden. Het enige wat we moeten doen, is logistiek die enkelbanden aanbrengen en monitoren. Maar ik wil dat Vlaanderen ook zeggenschap heeft over de gevallen waarin die enkelbanden gebruikt worden. Ik hoop dat in 2024 het politieke beleid op dat vlak vooruitgang geboekt heeft en heel de strafuitvoering – en zelfs meer – wil onderbrengen op het Vlaamse niveau. Dat hangt af van de onderhandelingen. Ik denk dat het jammer zou zijn en dat het een gemiste kans zou zijn, mochten we daar niet op voorzien zijn. Daarom laten we daar voldoende ruimte voor open.

De diensten, en dus ook het bijhorende personeel, die in dit nieuwe agentschap geclusterd zullen worden, zijn: de justitiehuisen, het Vlaams Centrum Elektronisch Toezicht, de coördinatoren ketenaanpak intrafamiliaal geweld, de Family Justice Centers, juridische eerstelijnsbijstand, hulp- en dienstverlening aan gedetineerden,

de coördinatie van het Vlaams veiligheids- en strafrechtelijk beleid, de verbindings-officier, het Vlaams handhavingsbeleid en de dienst van Bestuursrechtscolleges. Al die zaken, die nu overal wat verspreid zitten, zullen we clusteren in dat nieuwe agentschap.

Het is nog te vroeg om dieper in te gaan op alle vragen rond hoe de organisatiestructuur er zal uitzien of welke veranderingen er zullen komen. Daarvoor werd een transitie-manager aangesteld, met zowel ervaring binnen de overheidssector als binnen de private sector. Die zal het nodige traject doorlopen, zodat er grondig en onderbouwd kan worden gewerkt naar het nieuwe agentschap en de nieuwe organisatiestructuur. De transitie-manager zal bijgestaan worden via een begeleidingscomité met een aantal leidende ambtenaren, Het Facilitair Bedrijf, het departement Kanselarij en Bestuur en Informatie Vlaanderen. We moeten dat dus nog even afwachten. De transitie-manager is daarmee bezig. Natuurlijk zullen we parallel daarmee ook de oefening maken van efficiëntiewinsten, waar mogelijk.

Een andere reden waarom ik een transitie-manager heb aangesteld, is om te zorgen dat de dienstverlening niet in het gedrang komt. Alles zal goed worden voorbereid en begeleid en er zal worden gezorgd voor een geregelde en juiste communicatie naar het personeel. Dat vind ik heel belangrijk: dat onze medewerkers goed geïnformeerd worden over elke stap die we zetten. Dat is ook nodig, zoals u weet. Bij een transitie moeten de medewerkers voldoende geïnformeerd worden. Ideeën moeten worden afgetoetst en er moet overleg zijn. Om die reden is het volgens mij belangrijk dat enerzijds de dienstverlening kan blijven lopen maar ook dat de transitie-manager zal zorgen voor voldoende communicatie naar het personeel.

Ook de samenwerking met alle partners zal blijven lopen zoals dat nu gebeurt. De samenwerkingen op het terrein zijn er omdat er goeie afspraken zijn en goeie samenwerkingsverbanden werden opgezet, niet omdat een deel van Justitie was ingebed binnen Welzijn. Toen de diensten nog federale bevoegdheid waren, liepen de samenwerkingen ook redelijk goed. Die goede afspraken met de verschillende diensten en met de zorgverlening vinden wij zelf dus ook belangrijk.

Wat de toekomst betreft, wil ik, zoals gezegd, ruimte voorzien voor een eventuele nieuwe staatshervorming, nog een reden voor de keuze voor een apart agentschap. We moeten klaar zijn om extra taken op te nemen en het huidige personeel niet door nog eens een transitie laten gaan. Ik zal een dergelijke bevoegdheids-overdracht inderdaad grondig voorbereiden, maar hoe dat er zal uitzien, moet nog uitgetekend worden. Uiteraard zal veel ook afhangen van het overleg van de transitie-manager met het personeel. Zoals gezegd, zijn er toch al een aantal stemmen die pleiten voor een volledige overdracht van de gehele strafuitvoering. Ook de vorige minister van Justitie was daar trouwens voorstander van. Dat valt allemaal af te wachten.

Er was ook een vraag over de antennes. De oefening van de antennes wordt meegenomen in de opmaak van de structuur van het nieuwe agentschap. De timing zal dan ook gelijklopen. Bijkomende aanwervingen hiervoor zijn sowieso niet aan de orde omdat, in het geval van een antenne, die niet permanent wordt bemand. De bedoeling van antennes is om dicht bij de mensen te staan. De justitiabelen kunnen dan bijvoorbeeld een afspraak maken met hun justitieassistent op zo'n antenne, die dan gemakkelijker voor hen bereikbaar is. Zoals jullie weten, hebben we in heel Vlaanderen ook justitiehuisen. In de tussentijd werd er wel al een akkoord gesloten met de burgemeester van Vilvoorde om daar in de volgende maanden reeds een antenne op poten te zetten, aangezien in Vilvoorde de nood het hoogst is, zoals jullie weten.

De verbindingsofficier werd aangesteld door de geïntegreerde politie en is op 1 januari beginnen te werken op mijn kabinet, maar werkt wel voor de hele Vlaamse

overheid. Hij zal de verbinding vormen tussen de Vlaamse overheid en de geïntegreerde politie, alsook tussen de Vlaamse overheid en de federale inlichtingen- en veiligheidsdiensten. Daarvoor lopen nu de eerste contacten om tot samenwerkingskaders te komen zodat er de broodnodige informatie-uitwisseling is tussen de verschillende diensten, en dat in het kader van terrorisme, georganiseerde misdaad, bestuurlijke handhaving enzovoort.

Ik denk dat ik redelijk uitgebreid heb geantwoord op alle vragen. Het agentschap is geen doel op zich, maar moet het middel zijn om een nog betere dienstverlening aan de burger te kunnen bieden. Dat is wat van ons wordt verwacht en dat is ook de reden waarom we met heel deze oefening zijn gestart, die we hopelijk tot een mooi eind zullen brengen.

De voorzitter: De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (sp.a): Minister, ik dank u voor uw uitgebreide antwoord. Ik zal het rustig nalezen, vooral wat de cijfers betreft. Ik wil wel nog twee bedenkingen maken, om alle misverstanden te vermijden.

Ik denk niet dat u de vragen die wij stellen moet zien als een vorm van blijdschap over dit initiatief. Laat dat geen logische gevolgtrekking zijn, alleszins niet wat mij betreft.

Daarnaast vind ik uw antwoord over toekomstige bevoegdheden nogal voortvarend, maar zo bent u nu eenmaal. Ik denk niet dat er een politiek van voldongen feiten mag worden gevoerd. De gesprekken die ongetwijfeld zullen plaatsvinden, vooral op federaal niveau en wellicht ook op Vlaams niveau binnen de werkgroep die is opgericht, zullen moeten uitwijzen waar we zullen uitkomen. U nam toch al wat gas terug toen u het woord 'af te wachten' gebruikte in uw laatste repliek in plaats van inderdaad te zeggen dat u voorbereid wilt zijn wanneer die bevoegdheden er komen. We zullen wel zien, zou ik zeggen.

De voorzitter: Mevrouw De Vreese heeft het woord.

Maaike De Vreese (N-VA): Minister, ik ben wel enthousiast over uw antwoord. Het sluitstuk van een efficiënt veiligheidsbeleid is net een goed werkende Justitie. In dit verhaal moet ook de Vlaamse Regering haar verantwoordelijkheid nemen binnen de justitiële bevoegdheden die sinds de zesde staatshervormingen aan Vlaanderen zijn toegewezen. Stemmen op sociale media die pleiten voor een herfederalisering, gaan volledig voorbij aan de reden waarom er is geregionaliseerd. Toen er de intentie was om het jeugdsanctierecht te hervormen om straffeloosheid tegen te gaan, botste toenmalig federaal Open Vld-minister Marc Verwilghen met Ecolo en de PS. Dat is de reden waarom is overgegaan tot die verdere regionalisering van Justitie. De regering-Verhofstadt I kwam immers in een impasse.

We moeten de zaken dus durven te herbekijken en te hervormen, maar daarbij moeten we wel rekening houden met wat zich in het verleden heeft afgespeeld en met een open blik naar de toekomst kijken. Net dat getuigt van een visie die ik verwacht van een regering en van een enthousiaste minister.

Minister, nu moeten we nog verder bekijken welke stappen nog kunnen en moeten worden gezet naar een verdere regionalisering om Justitie en de strafuitvoering zo efficiënt mogelijk te laten verlopen. We moeten met een open visie bekijken hoe we zo efficiënt mogelijk met die Vlaamse Justitie kunnen omgaan en wat er in de toekomst eventueel nog van ons wordt verwacht en ons daar zo goed mogelijk op voorbereiden.

De voorzitter: Mevrouw Blancquaert heeft het woord.

Adeline Blancquaert (Vlaams Belang): Minister, ik dank u voor uw antwoord. U zei net dat iedereen zeer tevreden is met het agentschap, maar er valt toch geen Open Vld te bespeuren, noch in de commissie blijkbaar, noch in hun steunbetuiging. Ik vind de samenwerking binnen uw meerderheid dan ook zeer frappant. Vanuit liberale hoek komt er veel gemor over dit agentschap. Ik herinner me bijvoorbeeld de tussenkomst van Gwendolyn Rutten tijdens de begrotingsbesprekingen, waarin ze duidelijk stelde dat zowel zij als Open Vld geen voorstander is om extra bevoegdheden over te hevelen naar de deelstaten. Ik kijk alvast uit naar uw reactie op de samenwerking met de Vlaamse liberalen, minister.

De voorzitter: Mevrouw Groothedde heeft het woord.

Celia Groothedde (Groen): Minister, het is inderdaad zo dat ik vrij nieuw ben in deze commissie, maar ik verheug me wel op een samenwerking. Dat lijkt me ook geen reden om op de man te spelen.

Ik heb in uw plannen trouwens wel regelmatig sympathie voor uw bedoelingen, hoewel we een eind uit elkaar zitten op het politieke spectrum, bijvoorbeeld wat uw plan over seksueel geweld betreft. Alleen al het feit dat het plan er is, is een goed teken. Ik heb meer moeite met uw huidige plannen. Zo vind ik het geen goed idee om een agentschap op te richten om nog meer te versnipperen. U zegt dat u bevoegdheden zult bundelen, maar we zitten natuurlijk niet alleen in een bokaaltje binnen de Vlaamse Gemeenschap.

Minister, u hebt gezegd dat de transitie-manager ervaring heeft, privé en publiek, maar wie is die persoon eigenlijk en welke ervaring heeft die dan? Liggen die ervaringen op het niveau van uw bevoegdheden of liggen die elders? Ik vind dat nog altijd mysterieus.

U hebt het uitgebreid gehad over uw aanwerving van 128 mensen. Ik heb daar niet zoveel problemen mee. Met name wat de justitie-assistenten betreft, maakt u daar een heel terecht punt. Het is zelfs een vrij klein aantal van 128 mensen die u daarvoor inzet. Mijn vraag is of dat voldoende zal zijn, ik pleit daar voor een groter aantal.

Ik vraag me ook af hoe uw beslissing overkomt bij zoveel Vlaamse ambtenaren waarop bespaard is en waarover mijn collega's maar ook het middenveld vertellen dat die mensen op hun tandvlees zitten. U hoeft er niet eens een concreet antwoord op te geven, we horen daar voldoende weerklank, maar het versterkt wel de indruk waarbij inhoud ten dienste wordt gesteld van ideologie. Die indruk wordt nog versterkt door andere punten.

Ik vraag naar overleg omdat u hier en in de pers heel breed hebt gezegd dat u een overdracht van bevoegdheden plant en voorbereidt, maar die bevoegdheden zitten momenteel op andere niveaus. Als ik het goed begrijp, hebben andere gemeenschappen of regio's u gebeld. Ik neem dan ook aan dat zij ook verrast waren door uw initiatief. En dan lijkt overleg niet alleen logisch maar ook een kwestie van goed bestuur en van goede planning, zelfs binnen uw ideologie, die ik niet noodzakelijk deel.

U hebt ook het recht om voorstander te zijn van meer bevoegdheden. U zegt dat nog moet worden bekeken hoe dat moet worden uitgetekend, maar, minister, die staatshervorming is nog niet iets beslist. U zegt ook dat we naar de toekomst moeten kijken en toekomstgericht moeten denken. Daar heb ik alle respect voor, maar u hebt het hier wel over een staatshervorming en over een overdracht van bevoegdheden die momenteel nog wishful thinking is. Sterker nog, er is net een werkgroep opgericht binnen het Vlaams Parlement die, voor zover ik weet, nog niet eens bijeen is gekomen op het moment dat u deze ambitie bekendmaakte. Ik hoor van mijn collega's ook dat een werkgroep van uw eigen Vlaamse Regering

binnen het Vlaams Parlement wordt 'geshortcut'. Zij zijn daar niet door geamuseerd.

Het is onmogelijk om nu te voorspellen welke bevoegdheden in 2024 zullen worden overgenomen als er bevoegdheden worden overgenomen en als er een staatshervorming is. Ik begrijp dat u daar desondanks middelen in zult pompen. De extensie van die aankondiging is me totaal niet duidelijk. Is dat dan een pr-operatie – die zou ik u eigenlijk wel gunnen – of gaat het breder en hoeveel geld hebt u daarvoor uitgetrokken? Dat komt niet duidelijk naar voren. Want als ik u nu bezig hoor, dan gaat het over de bevoegdheden die er op dit moment zijn, en dan is het prima dat u daar efficiëntie wilt. Maar u wilt blijkbaar verder gaan, en daar is geen duidelijkheid over.

U hebt het ook over een aanwerving op langere termijn, als ik u goed begrijp. U had het over duizend ambtenaren, maar het is me nog niet helemaal duidelijk of het dan gaat over mensen die momenteel allemaal op Vlaams niveau zitten. Ik zie de plannen daar niet. U hebt een agentschap aangekondigd, maar u hebt nog niet geantwoord op de vraag over de weg daarnaartoe. Misschien is dit eerder in de commissie al besproken, maar ik heb die vraag toch voorbereid en daar weinig van gezien.

Wat zult u doen als die bevoegdheden worden overgeheveld, met alle knowhow die momenteel op andere niveaus zit? We hebben immers al bij andere competenties gezien wat het effect daarvan kan zijn. Wanneer men een aantal nieuwe competenties heeft en men heeft mensen aangeworven die de historie daarvan niet kennen en er breekt opeens een crisis uit, dan kan dit gebrek aan krachtdadigheid in plaats van performantie teweegbrengen.

Kortom, als u de bevoegdheid eenmaal hebt, vind ik het heel gepast om aan te werven en uw bevoegdheden uit te putten en niet te verwijzen naar andere niveaus, maar op dit moment komt het niet alleen overhaast maar op lange termijn ook heel onverstandig over. Ik hoop dat u op deze vragen een antwoord kunt geven en dat u dit ook kunt concretiseren.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Ik denk dat de collega's die actief zijn in deze commissie weten waar de operatie naartoe gaat. Mevrouw Groothedde, ik denk dat u zich misschien een beetje moet inlezen, maar dat is helemaal niet erg. Ik geef u graag voldoende tijd om alle beslissingen die we hebben genomen en de besprekingen die we in deze commissie hebben gevoerd, op uw gemak door te nemen. U mag me daar nadien ook meermaals over bevragen.

Dit gaat zelfs niet eens over ideologie, dit gaat over mensen, dit gaat over hoe we de slachtoffers beter kunnen opvolgen. Dit gaat ook over het feit dat we zelf expertise in huis willen hebben. Dit gaat over kordater optreden tegen daders om recidive te vermijden. Als je dat allemaal wilt doen, is het logisch om alles wat op Vlaams niveau bestaat – en dat gaat dan over die ongeveer 850 medewerkers die wij al hebben en waarvan een groot deel bij Welzijn zit – te bundelen in ons agentschap.

Daarnaast moeten er extra mensen worden aangeworven, dat is heel normaal en dat is ook overeengekomen. U zou blij moeten dat we voorzien in extra medewerkers die op het terrein zullen zorgen voor een betere en veiligere samenleving. Dit gaat niet over ideologie, ik denk dat u daar een zeer ideologisch verhaal van maakt, ik laat dat voor uw rekening, u mag dat. Maar ik wil niet vooruitlopen op de feiten en wil u bij dezen dus eigenlijk verontschuldigen, mevrouw Groothedde. U kunt zich op uw gemak inlezen en ook eens op de sites van de Vlaamse administratie kijken wie wat doet. En dan zult u beter begrijpen waar we naartoe

willen gaan en zult u weten dat een dergelijke transitie-manager niet zomaar maar wel via overheidsopdracht wordt aangeworven.

U weet dat misschien allemaal niet, maar ik kan niet zomaar beslissen wie transitie-manager wordt. Die vrouw heeft heel wat ervaring. Ik heb vorige week met haar kennism gemaakt. Ze is begin januari door de selecties geraakt en nu zal een organisatiestructuur worden opgesteld. Dat is ook de bedoeling van een dergelijke transitie. U moet zich daar niet te veel zorgen over maken. Zodra de organisatiestructuur op punt staat, lijkt het me een goed idee om dat hier in deze commissie te bekijken en te bespreken. Deze democratische meerderheid heeft beslist om dat op deze manier te organiseren en u kunt dat goed vinden of slecht vinden, dat mag allemaal. Mij gaat het niet over ideologie maar over de vraag hoe we onze mensen een betere dienstverlening kunnen geven en beter kunnen opvolgen. Deze meerderheid heeft beslist daarvoor meer personeel te voorzien. Er is altijd overal een tekort maar ik denk dat het goed is dat we hier nu extra mensen inzetten.

Wat de toekomst zal uitmaken, zal afhankelijk zijn van de verkiezingen. U moet eigenlijk blij zijn dat ik als bevoegde beleidsmaker zeg dat binnen die organisatiestructuur moet worden bekeken wat er moet gebeuren wanneer er bevoegdheden bij komen. U hoeft daar niets achter te zoeken, u bekijkt dat veel te ideologisch. Ik vind dat eigenlijk frappant, maar dat heeft waarschijnlijk te maken met het feit dat u nog niet bent ingelopen in deze commissie. Ik stel dan ook voor dat u alle literatuur doorneemt en dat u misschien zelfs ook *Le Vif* leest – ik vind het straf dat ik als Vlaams minister naar *Le Vif*, een Franstalig tijdschrift moet verwijzen – waarin die journalist duidelijk heeft geschreven dat deze minister doet wat van haar wordt verwacht, namelijk een justitie op poten zetten dat 'efficace en robuste' is. Misschien moet u ook dat opiniestuk eens lezen, dat uit niet verdachte hoek komt, en misschien zult u dan uw mening herzien. Ik doe het voor de Vlamingen en voor al die slachtoffers. Ik weet niet voor wie u het doet.

Collega Blancquaert, deze operatie is goedgekeurd in de Vlaamse Regering. Collega Bart Somers en Open Vld hebben dat, voor alle duidelijkheid, goedgekeurd. Ik heb ook op sociale media gezien dat Dirk Verhofstadt en consorten daar redelijk negatief over waren maar ik laat dat voor hun rekening. Ze lijken het niet zo belangrijk te vinden om straffeloosheid tegen te gaan enzovoort. Ik vind dat wel belangrijk en om die reden stop ik daar veel tijd en energie in. Ik hoop onze samenleving daar in de toekomst mee vooruit te helpen.

De voorzitter: Mevrouw De Vreese heeft het woord.

Maike De Vreese (N-VA): Wat de criticasters betreft, en dan vooral op sociale media, heeft de minister gelijk dat vooral kritiek wordt gegeven op het feit dat er extra budget gaat naar Justitie. We moeten inderdaad bewust omgaan met ons belastinggeld. Een euro kan immers maar eenmaal worden uitgegeven, maar wanneer die euro gaat naar een goede ondersteuning van slachtoffers en naar een kordate opvolging van daders, dan bestaat er helemaal geen discussie meer over. Toen ik de minister daarnet hoorde vertellen dat er één justitieassistent is per tweehonderd slachtoffers, dan denk ik dat daar al helemaal geen discussie meer over zal bestaan.

We moeten ons bewust zijn van de kerntaken van onze overheid en streven naar een slanke en efficiënte overheid, daar ben ik het mee eens. Veiligheid is volgens mij een kerntaak van de overheid, want een veilige samenleving is de basis van een vrije samenleving. Daar moet in geïnvesteerd worden en de overheid moet dat doen als een goede huisvader, en dus zeer doordacht. Burgers mogen er terecht van uitgaan dat de straffen snel, efficiënt en effectief worden uitgevoerd en dat slachtoffers worden ondersteund en niet in de kou blijven staan. Maar daar staat natuurlijk ook iets tegenover als het op de budgettaire middelen aankomt.

De voorzitter: Mevrouw Blancquaert heeft het woord.

Adeline Blancquaert (Vlaams Belang): Minister, u vindt in ons zeker een bondgenoot voor een maximale bevoegdheidsoverheveling en we hopen alvast wel op een constructieve samenwerking, want, zoals u ongetwijfeld weet, staan wij zij aan zij op weg naar een onafhankelijk Vlaanderen. Ik kijk alvast uit naar 2024.

De voorzitter: Mevrouw Groothedde heeft het woord.

Celia Groothedde (Groen): Minister, ik heb al gezegd dat ik het goed vind dat u meer justitieassistenten aanwerft. U herhaalt dat het geen ideologie is, en dat is prima. Laten we het dan los zien van ideologieën en kijken naar goed bestuur. Op dit moment al, tijdens deze legislatuur, houdt een deel van uw bevoegdheid 'enforcing' in. Er zijn een aantal bevoegdheden samengeraapt en het middenveld in jeugddelinquentie en jeugdhulp bijvoorbeeld betreurt ontzettend dat die twee bevoegdheden uiteen zijn getrokken. Ze waren zo opgelucht dat het eindelijk was samengevoegd. Volgens het middenveld zijn ze uit elkaar getrokken op basis van ideologie. Ik vind dat heel jammer, want u bent een vrouw die inhoudelijk goed werk kan leveren, maar in dit geval hebt u dit opgeofferd aan ideologie.

Als u zegt dat uw plan verdergaat, vraag ik me af waar het naartoe gaat. Mevrouw De Vreese heeft het dan over het oplossen van versnippering, maar dat is niet zo. Dat is misschien wel zo op microniveau, maar met een voorbereiding tot splitsing bereidt u net een versnippering voor. En we zien bijvoorbeeld bij jeugddelinquentie echt al een merkkelijk verschillende aanpak naargelang wie bevoegd is. Ik vraag me af in hoeverre u uw landgenoten een verschillende jurisprudentie wilt opleggen.

U zegt ook dat u het doet voor de Vlamingen, en dat vind ik een opmerkelijke uitspraak. Ik heb de indruk dat u vergeet hoe werkbaar, houdbaar en rechtvaardig dit allemaal moet blijven voor de Brusselaars. In Brussel is die tweedeling Nederlands-Frans al lang voorbijgestreefd. We leven momenteel in een meertalige stad die nog altijd een heel sterke verbinding heeft met de Vlaamse Gemeenschap. Daardoor kunnen wij inzake positieve invloed ook heel ver boven ons gewicht boksen in Brussel. Dit soort versnippering zal van Brussel echter het kind van de rekening maken, en dat doet die positieve invloed teniet.

Aan de ene kant hoor ik u in de pers zeggen dat u bevoegdheden zult overhevelen en dit zult voorbereiden. Aan de andere kant hoor ik u zeggen dat het vooral gaat over uw bevoegdheden. Als dat zo is, dan is dat prima. Als u die efficiënter kunt laten verlopen en een aantal vragen die al heel lang op de agenda staan van het middenveld, kunt uitvoeren, dan is dat goed. Maar ik blijf benieuwd naar hoe u die bevoegdheidsuitbreiding zult voorbereiden. Daar hebt u geen antwoord op gegeven. Ik vraag me ook af hoeveel middelen u zult uitgeven aan een bevoegdheid die nog niet eens is beslist.

Een van mijn vragen, of dit pr is waarmee u wilt aangeven wat u graag wilt, of iets waar u daadwerkelijk geld aan zult uitgeven, is nog niet beantwoord.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.